Lodzer Tageblat № 208

Opłata pocztowa uiszcz. ryczałtem

פרייז 15 גראשען

לאָדזער טאַגעבלאַט

הײַנט 6 זייטן.

רעדאַקציע: פּיעטריקאָווער 16. טעלעפאָנען פון: רעדאַקציע 100-..., פון אַדמיניסטראַציע 100-47

מאָנטאָג, ד' אלול תרצ"ב | 5 września 1932 | -25-טער יאָהרגאַנג

ריזיגע מאַניפעסטאַציע פאַר דער האָהענצאָלערן-דינאַסטיע

דייטשע נאָטע וועגען בעוואָפנונגען ווערט איבערשיקט ווערען צום פעלקער-בונד

ריזיגע מאַניפעסטאַציע פון 200.000 שטאַל-העלמער פאַר דער האָהענצאָלערן-דינאַסטיע

אין דער אַנוועזענהייט פון פאַפּען, רייכס-רעגירונג און גען. קרוינפּרינץ. גענעראַל מאַקענזען נעמט אָפּ די דעפילאַדע

בערלין, (סב.) הײַנט האָבען די מאַניפעסטאַציעס אויפ'ן צוזאַמענפאָהר פון שטאַלהעלם דערגרייכט דעם קולמינאַציע-פּונקט. אויפ'ן לופט-פליה-פּלאַץ אין טעמפּעלהאָף זענען געווען פאַרזאַמעלט 200.000 שטאַלהעלמאַנצעס.

די רעגירונג האָט זיך אָנגעהויבען מיט'ן לעגען אַ קראַנץ בלומען אויפ'ן דענקמאָל פון פרידריך דעם גרויסען אין די זינער פון סעבאַ.

אויף דער טריבינע זענען געזעסען די רייכס-רעגירונג, די רעגירונגען פון די בונד-עס-שטאַטען. דער קאַנצלער פאָן פאַפּען איז אויפגענומען געוואָרען דורכ'ן פאַרזאַמעלטען עולם מיט רוישיגע אַפּלאָדיסמענטען און הויך-אויסרופען. נעבען דער רעגירונג האָבען פאַרנומען אָרט מיטגלידער פון דער האָהענצאָלערן-דינאַסטיע. עס איז אויך געווען דער געוועזענער דייטשער קרוינפּרינץ, מיט דער פרוי, גענעראַלען פון דער געוו. קייזער-ליכער אַרמעע.

אין די רעדעס פון די שטאַלהעלם-אָנפיהרער איז אונטערגעשטראָכען געוואָרען, אַז דער פּראָגראַם פון שטאַלהעלם איז אין אַ גלייכער מאָס אויך דאָס פּראָגראַם פון דער איצטיגער דייטשער רעגירונג. דער שטאַלהעלם איז בעלעבט מיט'ן גייסט פון דער געוועזענער קייזערליכער אַרמעע און שטעהט אויפ'ן וואַך פון די דאָזיגע טראַדיציעס.

נאָך די רעדעס האָט זיך אָנגעהויבען די דעפילאַדע פון דער ריזיגער מאַסע שטאַלהעלם - אַפּטיילונגען, וואָס האָט געדויערט 5 שעה. די דעפילאַדע האָט אָבגענומען גענעראַל מאַקענזען.

פראַנצויזישער מיניסטער-ראַט וואַרפט אָפּ די דייטשע פאָדערונגען וועגען ענטוואָפנונג

פּאַריז. 4. סעפּטעמבער (סב.) וועגען פערליף פון די בעראַטונגען פון פראַנצויזישען מיניסטערען-ראַט איבער דער דייטשער נאָטע וועגען בעוואָפנונגען, זאָגט איין פאַרגעקומען אַנגטעל'ן פאַרזיץ פון פּרעזידענט לעברון זיינען מיט' פאָלגענדע פּרטים.

פּרעמיער הערי'אָ האָט אין אַ ברייטען רעפעראַט פאַרגעשטעלט די לאַגע, וואָס די דייטשע נאָטע האָט געשאַפען, בעריקזיכטיגענדיג די פּאָליטישע, יורידישע און טעכנישע מאָמענטען. דער פּרעמיער האָט אָנגעוויזען, אַז די דייטשען צילען בעוואוסטזיניג אומצוּוואַרפען דעם § 164 פון ווערסאַלער טראַקטאַט, וועלכער זאָגט, אַז די דייטשען זענען פאַרפליכטעט צו בעגרעניצען זייערע בעוואָפנונגען. ווייטער האָט דער פּרעמיער אונטערגעשטראָכען, אַז דער ווערסאַלער טראַקטאַט זאָגט, אַז וואָסערע עס איז ענדערונג פונ'ם טראַקטאַט קען נאָך געמאַכט ווערען דורך אַ בעשלוס פון פעלקער-בונד. דעריבער האַלט הערי'אָ פאַר נויטווענדיג, אַז די נאָטע זאָל איבערגעשיקט ווערען צום פעלקער-בונד. דערוועגען דאַרף מען מודיע זיין אַלע פאַראינטערעסירטע מלוכות.

אייניגע מיניסטאָרען האָבען זיך אַרויס געזאָגט, אַז די פראַנצויזישע רעגירונג זאָל נישט ענטפערן די נאָטע. דער קאַבינעט האָט זיך אָבער אַרויסגעזאָגט קעגען פאַרשלאַג, ווייל דאָס ענטפערן אַ שטעלונג דאַרף איבערגעלאָזען ווערען דעם פעלקער-בונד. דאָס נישט ענטפערן די דייטשע נאָטע וואָלט געקענט אַרויסרופען — לויט דער מיינונג פון דער פראַנצויזישען קאַבינעט — נישט גע-וואונשענע רעזולטאַטען פאַר דער פראַנצויזישער דעלעגאַציע, וועלכע וואָלט זיך נישט געקענט אַרויסזאָגען בעת די רעדאַטען אויף דער סעסיע פון פעלקער-בונד.

אַזוי ווי די זיצונג פון ביוראָ פאַר דער ענטוואָפנונגס-קאָנפערענץ איז בע-שטימט אויפ'ן 22. סעפּטעמבער דאַרף ביז דאַן נישט ערטיילט ווערען די תשו-בה אויף דער דייטשער נאָטע און דאָס צוליב דער ערקלעהרונג פון דייטשלאַנד, אַז אין פאַל ווען איהרע פאָדערונגען ווע-גען בעוואָפנונג וועט אָפּגעוואָרפען ווע-רען וועט זי זיך נישט בעטייליגען אין די אַרבייטען פון ביוראָ. כדי דאָס צו פאַרמיידען וואָלט געווען געוואונשען איבערצורוקען דעם טערמין פון די זי-צונגען פון ביוראָ פון דער ענטוואָפנונגס קאָנפערענץ בײַ אַ גלייכצייטיגען איבער-רוקען דעם טערמין פון דער צווייטער סעסיע פון דער ענטוואָפנונגס-קאָנפע-רענץ.

אַ נײַ ענגליש אונטערוואַסער-שיף

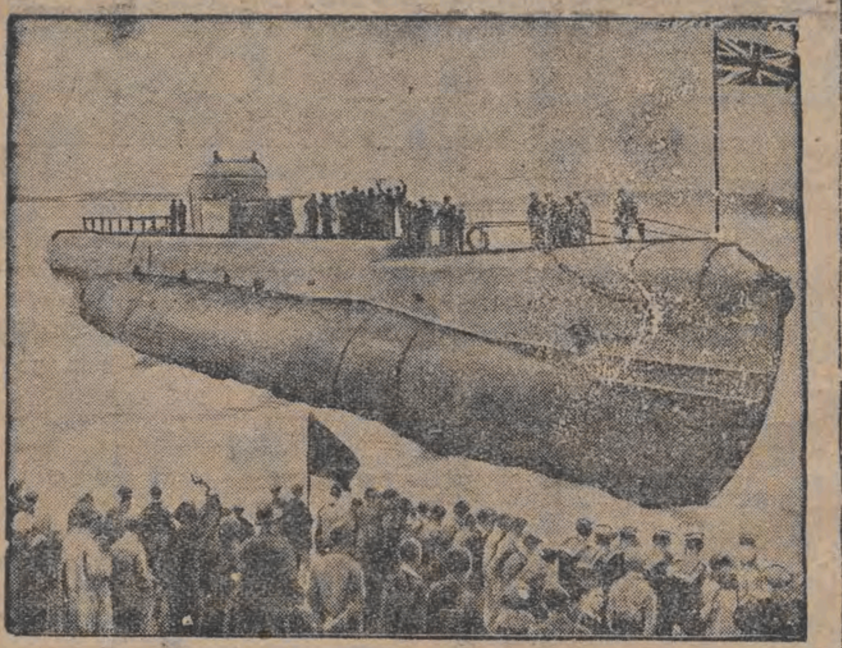

האַלט 15 הונדערט טאָן, ס'ן אַ זעלטענער קאָנסטרוקציע איז די טאָג אַראָפּגעלאָזט געוואָרען אין ים.

אַכטונג, עקסקורסאַנטען קיין א"י!

בלויז הײַנט

קען מען זיך נאָך פאַרשרייבען אַלס אוטיילנעמער אין דער ארץ-ישראל-עקסקורסיע פון „לאָדזער טאַגעבלאַט".

די ליסטע פון די עקסקורסאַנטען ווערט ענדגילטיג אָפּגעשלאָסען הײַנט מאָנטאָג, ד. 5 סעפּטעמבער. 4 אַ זייגער נאָכמיטאָג. דער טערמין ווערט אין קיין פאַל מעהר נישט פאַרלענגערט.

*

אַלע, וועלכע האָבען זיך שוין פאַרשריבען אין אונזער עקסקורסיע קיין ארץ ישראל, דאַרפען תיכף אונז צושטעלען אַ בעשטעטיגונג פון דער קהלה, פון אַ פירמע, אָדער פון צוויי שטענדיגע לאָדזער בירגער, אַז זיי פאָהרען קיין ארץ ישראל אַלס טוריסט. די אונטערשריפטען פון פּריוואַטע פּער-זאָנען דאַרפען בעשטעטיגט ווערן דורך אַ רעיענט.

*

אַלע עקסקורסאַנטען, וועלכע האָבען שוין איינגעצאָהלט די ערשטע ראַטע 20 זל., מוזען אונבעדינגט הײַנט צוצאָהלען 400 זל. אַלס צווייטע ראַטע, אַנדערש וועלען זיי זיך אין דער ארץ-ישראל-עקסקורסיע נישט קענען בעטייליגען.

*

דער פּרייז פון דער רייזע קיין ארץ ישראל אַהין און צוריק איז 841 זל. די ארץ ישראל-וויזע ווערט געגעבען אויף 3 חדשים. דער אויסלענדי-שער פּאַס אויף 6 חדשים.

*

ווייטערע איינצעלהייטען פון דער עקסקורסיע — זעה 5. זייט.

גענויער פּראָגראַם פון דער עקסקורסיע — זעה 4 טע זייט.

הערבסט-מאַנעווערס פון דער רייכסווער

די צווייטע העלפט פון רייכסווער האָט איצט אָנגעהויבען די הערבסט-מאַנעווערס, וואָס קומען פאָר אין דער געגענד ניסטראַו שטאַבענהאַגען (מעקלענבורג). אויפ'ן בילד זעהען מיר דאָס אָנקומען פון אַ נ'אויסשפּיר-אָפּטיילונג אינ'ם קאַמפּס-געביט בעת די מאַנעוורעס.

—:§:—

צו דער חתונה פון אונזער פריינד
פּרל. האַני יאַכימעק
מיט ה' הערמאַן דאַווידאָוויטש
ווינשען מיר אַ הערצליכען מזל טוב און אַ גליקליך צוזאַמענלעבען.
מיכאל ציגלער און פ"ה.

אין דער פּריוואַטער 7-קל. שולע
— פון —
יצחק גאָלדבערג
(Al. 1-go Maja 23)
ווערען אָנגענומען טעגליך נײַע תלמידים אויפ'ן נײַעם שול-יאָהר.

א גרויס צימער
פון זאַפּאַרט איבערצוגעבען
צו ערפאַהרען אין אַדמ. אונטער „B."
1734

Dr. med.
H. Różaner
ספּעצ. פון הויט- און ווענערישע קראַנק. מענער-שוואַכע און קינדערלאָזיגקייט.
נאַרוטאָוויטשאַ 9 טעל. 98-128

Dr. med.
G. Gersztajn
ספּעציאַל-אַרצט פאַר אויגען-קראַנקייטען
צוריקגעקעהרט
Traugutta 12 tel. 175-10
נעמט אָן פון 11-1 און פון 7-8 אָוו.

UMEBLOWANY POKOJ
z utrzymaniem lub bez — od zaraz
DO ODDANIA
Mann, ul. Piotrkowska № 10.

גאָלד, בריליאַנטען
און לאָמבאַרד-קוויטעס
צאָהלט די העכסטע פּרייזען
איזידאָר פיאַלקאַ, פּיעטריקאָווער 7

רעשטען
בײַ Szczęśliwy
נאָוואָמיעסקאַ 5 פראָנט 2. שטאָק
וואָרנונג!
געעהרטע קונדען! אַזוי ווי איהר קומט אויף נאָוואָמיעסקאַ 5 ווערט איהר פאַרפיהרט פון אַנדערע סוחרים, וואָס זיי זאָגען, אַז זיי הייסען שטשענשליווי זייט דעריבער אויפמערקזאַם און געדענקט די אַדרעס פראָנט 2 שטאָק וואו איהר בעקומט בילליגער טאָמאַשאָווער און אַנדערע סחורות. די בעסטע קוואַליטעטען, די נײַעסטע און מאָדערנסטע מוסטער.
אויף אַנצוגער און פּאַלטאָנס
מיט 30% בילליגער
קומט און איבערצייגט אייך!
מיט אַכטונג: SZCZĘŚLIWY
Nowomiejska 5 front II piętro

Gimnazjum Humanistyczne Męskie
I. KACENELSONA
Zawadzka 43, ◂▸ telefon 151-79
איינשרייבונגען פון נײַע שילער נעמט אָן די קאַנצעלאַריע פון גימנאַזיום, פון 10 ביז 2 פאַרמ. און פון 5 ביז 7 אָוו. אין אָנפאַנגס-קלאַס ווערען אָנגענומען קינדער אָהן יעדער פאָרבערייטונג. אין גן-ילדים (פּרעבל-שולע) ווערען אײַנגעשריבען קינדער פון 4 ביז 6 יאָהר.

די ליישונג פון לעהר-אַנשטאַלט
„תחכמוני"
לאָדז, שענקעוויטשאַ 3
מעלדעט, אַז עס ווערען נאָך אָנגענומען שילער ביז'ן פינפטען קלאַס איינשליסליך. די איינשרייבונגען קומען פאָר טעגליך אין דער קאַנצעלאַריע פון דער שולע שענקעוויטשאַ 3 פון 10 ביז 2 און פון 5 ביז 9 נאָכמיטאָג.
די למודים פאַנגען אָן זונטאָג דעם 4-טען סעפּטעמבער פריה.
פאַר תלמידים פון דער פּראָווינץ ווערט איינגעאָרדענט אַ ספּעציעלער פּענסיאָן.
די ליישונג.
בעמערקונג: אבסאָלווענטען פון „תחכמוני" אין לאָדז ווערען אָנגענומען אויפ'ן 4-טען קורס אין סעמינאַריום „תחכמוני" אין וואַרשא.
דאָס קוראַטאָריום פון „תחכמוני" האָט אויף דער לעצטיגער זיצונג בעשטימט איינציגע פּרייז פּלעצער אין די ערשטע קלאַסען פאַר פעהיגע קינדער פון נישט-פאַרמעגליכע עלטערן. די פאַראינטערעסירטע עלטערן קענען זיך מעלדען הײַנט פון 10 ביז 2.

רעוויזיאָניסטישע עקזעקוטיווע איז געגנה

שטרייקען אין גדיניא און אין באָריסלאַווער נאַפט-געביט ווערען ליקווידירט

וויען, 4. סעפטעמבער (יט"א טעלגר.) שבת שפּעט ביינאַכט איז פאַרגעקומען די שלוס-זיצונג פון דער 5-טער רעוויזיאָניסטישער וועלט קאָנפערענץ. די רעזאָלוציע וועגען דיסציפּלין איז אָנגענומען געוואָרען אין דער פאָרם פון א בעשטעטיגטער אינטערפּעלאַציע, אין וועלכער ס'זאָגט זיך אז איינציגע בעשלוסען פון עקזעקוטיוו-קאָמיטעט בנוגע אָרגאַניזאַציע און דיסציפּלין שטעהן אין געגענזאַץ צו דער ציוניסטישער קאָנסטיטוציע, און זיי זיינען דעריבער נישט-בינדענד פאַר די רעוויזיאָניסטישע שקל-צאָלער.

וועגען דער פּעטיציע-אַקציע איז אָנגענומען געוואָרען ארעזאָלוציע אז די מאַסען פּעטיציע מכח די יידישע רעכט אין ארץ-ישראל וועט זיין בעשטימט פאַר דער גאַנצער וועלט, פעלקער-בונד און אלע מלוכות, וואָס געהערען צום פעלקער-בונד.

אין דער נייער עקזעקוטיווע זיינען געוועהלט געוואָרען: זשאַבאָטינסקי, גראָסמאַן, סאָסקין, שעכטער און מאַכאָווער.

קאָלעקטיוו-בעשלוסען זיינען אָנגענומען געוואָרען מיט אַמהרהייט פון 82 געגען 24 שטימען. דאַגעגען די רעזאָלוציעס וועגען אָרגאַניזאַציע און דיסציפּלין זיינען אָנגענומען געוואָרען איינשטימיג. די נייע עקזעקוטיווע איז געוועהלט געוואָרען ביי אָבזענדיגען אפּאָזיציע פון די דעלעגאַטען. די ארץ-ישראל דעלעגאַציע האָט זיך אָפּגעהאַלטען.

נאָך די שלוס רעדעס פון זשאַבאָטינסקי און גראָסמאַן איז די קאָנפערענץ געשלאָסען געוואָרען מיט'ן געזאַנג פון התקוה.

אין פעברואַר 1933 וועט דער פּרעזידענט פון דער רעוויזיאָניסטישער בעוועגונג זשאַבאָטינסקי און אויך די צוויי וויצע-פּרעזידענטען גראָסמאַן און אינזש. סאָסקין זיך בעזעצען אין געגוף.

אינטערנאַציאָנאַלער פּאַציפיסטישער קאָנגרעס געעפענט אין וויען

וויען. (ספּ.) אין בנין פון עסטרייכישען פּאַרלאַמענט איז היינט געעפענט געוואָרען דער אינטערנאַציאָנאַלער פּאַציפיסטישער קאָנגרעס. געעפענט האָט דער עסטרייכישער אונטערריכטס-מיניסטער אַש. פּוילען איז רעפּרעזענטירט דורך'ן גען. סענאַטאָר רעמבסקי, אַדוו. ליפּאַ-צעוויטש א. א.

אעראָפּלאַן-קאַטאַסטראָפע אויף דער דייטש-האָלענדישער גרעניץ

א שוועדישער פּאַסאַזשיר-אעראָפּלאַן איז אראָפּגעפאַלען ביי דער דייטש-האָלענדישער גרעניץ און שווער פאַרוואונדעט צוויי פליהער.

מען זאָגט זיך איז טאָטער אָריין...
שאַרפע בעציהונגען צווישען שטאַהעלם און היטלעריסטען

בערלין, 4. סעפּטעמבער (ספּ.) צווישען שטאַלהעלם, וואָס איז פּראָ דער איצטיגער רעגירונג און די אָפּאָזיציאָנעלען היטלעריסטען האָבען זיך לעצטענס שטאַרק פערשאַרפט די בעציהונגען. אין שייכות מיט די ידיעות וועגען דער רעמיסיע פון צווייטען אָנפיהרער פון שטאַלהעלם, דיסטערבערג, שרייבט די היטלעריסטישע פּרעסע, אז די סבה פון דער דימיסיע פון שטאַלהעלם-אָנפיהרער דאַרף מען זוכען אין דער יודישער אָבשטאַמונג זיינער.

אלס תשובה אויף די דאָזיגע היטלעריסטישע בעהויפּטונגען דאָט דער שטאַלהעלם פערעפענטליכט אַן אָפיציעלען קאָמוניקאַט, וועלכער איז נישט אַן'ענטפער אויף די היטלעריסטישע בעהויפּטונגען נאָר שטעלט פעסט, אז זי וועט נישט פּאָלעמיזירען מיט די היטלעריסטען ווייל זי האָט א גענוגענדען מאַטעריאַל און זי וואָלט געקענט זעהר פיל זאָגען וועגען דער פערגאַנגענהייט פון פיל היטלעריסטישע אָנפיהרער.

לעמבערגער וואָיעוואָדע אינטערוועניִרט אין סכסוך אין דער נאַפט-אינדוסטריע

באָריסלאַוו, (ספּ.) אין שייכות מיט'ן שטרייק אין דער נאַפט-אינדוסטריע איז דאָ אָנגעקומען דער לעמבערגער וואָיעוואָדע, וועלכער נעמט איצט מער שריט צו ליקווידירען דעם שטרייק. אויף מאָרגען ווערט צונויפגערופען א קאָנפערענץ פון ביידע צדדים.

סענסאַציאָנעלע ערפינדונג פון מאַרקאָני
מען וועט קענען איבערשיקען מאַשין-שריפט דורך ראַדיאָ

ניו יאָרק, (ספּ.) אויפ'ן קאָנגרעס פון דער ענגלישער געזעלשאַפט פאַר וויסענשאַפטליכער פּראָפּאַגאַנדע האָט סענאַטאָר מאַרקאָני דעמאָנסטרירט זיין א נייע ערפינדונג צו טראַנסמיסירען אויף א מהלך מאַשין שריפט.

מאַרקאָני איז אין דער מיינונג, אז זיין ערפינדונג וועט אַרויסרופען אַן איבערקעהרעניש אין'ם איצטיגען אופן פון איבערגעבען טעלעגראַמעס און ידיעות.

האַסע אויף דער בערלינער בערזע

בערלין, (ספּ.) אויף דער נעכטיגער בערזע האָט געהערשט א האַסע אויף אלע ווערט-פּאַפּירען.

בעזונדערס איז געווען גרויס די נאָכפראַגע אויף שטאַט-הלוואות און קאָמונאַלע אָבליגאַציעס, וועלכע זיינען געשטיגען אויף 4%.

ענטדעקט א קאָמוניסטישע איבער-קעהרעניש אין שפּאַניען

מאַדריד, 4. סעפטעמבער (ספּ.) געמעלדען האָט די שפּאַנישע פּאָליציי 17 קאָמוניסטישע דעלעגאַטען בעת זיי האָבען זיך בעראַטען וועגען אָרגאַניזירען אויפ'ן 4-טען סעפטעמבער (היינט זונטאָג) א קאָמוניסטישע איבערקעהרעניש אין לאַנד.

אויך אויף דער פּראָווינץ זיינען גלייכצייטיג פאָרגעקומען גרויסע ארעסטען צווישען די קאָמוניסטישע פערטרויאַנגס מענער.

געוו. שפּאַנישער קעניג אַלס טויף-פאַטער פון יונגסטען האַבסבורג

אין א קירכע ביי וויען איז פּ.ו.ג.ק.ט. די טויף-צערעמאָניע פון זוהן פון הערצאָג אַנטאָן פאָן האַבסבורג. דער טויף-פאַטער פון יונגסטען האַבסבורג איז געווען דער ג. קעניג אַלפאָנס.

דאָס איז נאָך א פאָרשטעלונג, וואָס איז פאָרגעקומען אין אונגאַרישען שטעטעל אקוולא. עס איז פאָרגעשטעלט געוואָרען די קרוינונג פון דער אונגאַרישער קעניגין.

שטרייק אין גדיניא ליקווידירט

גדיניא, 4. סעפטעמבער (ספּ.) אינג מער דער אָנפירונג פון אמאָזשער וואָיעוואָדע איז היינט פאָרגעקומען דער המשך פון די אונטערהאַנדלונגען צווישען די שטרייקענדע אַרבעטער און פערוואַלטונג פון עקספּעדיטאָרען-פירמען. די קאָנפערענץ האָט געבראַכט צו א הסכם צווישען ביידע צדדים, וועלכע זיינען איינגעגאַנגען אויפ'ן פאָרשלאַג צו ליקווידירען דעם שטרייק.

דער סכסוך וועט געלעזט ווערען דורך א געמיינזאַמען אָפּמאַך וואָס זאָל געשלאָסען ווערען ביז'ן 1-טען אָקטאָבער ד. י. דער אָפּמאַך וועט רעגולירען די לוינען און סאָציאַלע פערזיכערונגען פון די אַרבעטער. און פאַל ווען ביז'ן 1-טען אָקטאָבער וועלען ביידע צדדים נישט קומען צו א הסכם, דאַן וועלען די נישט ערלעדיגטע פּונקטען איבערגעגעבען ווערען צו אַן אַרביטראַזש פון אַרבעטס-מיניסטער.

די אַרבעטער פערטרעטער האָבען גערופען די אַרבעטער צוריקצוטרעטען צו דער אַרבעט.

צי וועט נאַרגולאָוו בעגנעדיגט ווערען?

פּאַריז, (ספּ.) אין דער נאָהענטסטער וואָך וועט די „בעגנעדיגונגס-קאָמיסיע" רעצידירען וועגען גורל פון גאָרגולאָוו'ן. זיין פערטיידיגער האָט צוגעשטעלט א נייע בעשיינינגונג פון א גרויסען פּסיכיאַטער וועגען גייסטיגען מצב פון פּרעזידענטען-מערדער.

דאָס לאַנג עקזיסטירענדע און איבעראַל בעוואוסטע
7-קל. רעליגיעזע לעהר-אַנשטאַלט
„בית-אברהם"
מיט גן-ילדים
פון אברהם שלאָמאָוויטש
לאָדז, אַגראַדאָוואַ 10 עקזיסטירט פון יאָהר תרמ"ד
טיילט מיט, אז סיוועדען באַך אָנגענומען איינשרייבונגען פון תלמידים אויפ'ן שול-יאָהר 1932/33 אין אלע מחלקות.

„בית-אברהם" האָט אין משך פון איהר לאַנג-יעהריגער עקזיסטענץ שטענדיג דער עיקר אכט געלייגט אויף דעם עצם תכלית פון קינד.
„בית-אברהם" האָט אין דער צייט פון איהר עקזיסטענץ אַרויסגעגעבען א גאַנץ רייהע געלעהרטע, תלמידי חכמים, רבנים און בעריהמטע פּערזענליכקייטען.
„בית-אברהם" וועט ווי ביז אַהער ווייטער געבען דעם קינד א פולשטענדיגען תכלית אין למוד וחנוך.

צום נייעם שול-יאָהר זענען אַלץ בעדייטענד פערגרעסערט און פערברייטערט ביי דער מיטווירקונג פון בעוואוסטע פּעדאַגאָגישע קרעפטען אין אלע למודים.

צוליב דעם אַלגעמיינעם קריזיס זענען די פּרייזען פערקלענערט געוואָרען.

בעמ.: ביי דער שולע געפינט זיך א גן-ילדים (פרעבעל-שולע) און עס ווערען אָנגענומען קינדער פון 5 יאָהר אָן.
די למודים האָבען זיך אָנגעהויבען דאָנערשטאָג ד. 1 ווערזשעשען
די ליי'טונג.

7-mio kl. szkoła i przedszkole (freblówka)
I. KACENELSONA
Kilińskiego 120 (przy ul. Głównej)
בית-ספר וגן-ילדים
נייע שילער אין עלטער פון 3 ביז 9 יאָהר ווערען טעגליך אָנגענומען די קאַנצעלאַריע איז אָפען פון 10 ביז 1 און פון 4 ביז 6 נאָכמיטאָג.

Dr. Ludwik Falk
הויט און געשלעכטס-קראַנקהייטען
נאַוראָט 7 טעל. 128-07
נעמט אָן פון 10—12 און פון 5—7 אָוו.

צאָהן-אַרצט
E. Gliksman-Freundlichowa
זאַוואַדזקאַ 16a וואָלטשאַנסקאַ 2
נעמט אָן פון 10 ביז 1 און פון 3 ביז 7
טעל. 164-47.

Dr. med.
BERMAN
ספּעציאַליסט פאַר ווענערישע און הויט-קראַנקהייטען,
מענער-שוואַכע און סעקסועלע בעראַטונג
צעגעלניאַנאַ 15. טעל. 149-07.
נעמט אָן פון 8—11 פאַרמ. און 4—8
זונטאָג פון 9—1 נאָכמיטאָג.
פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פּרייזען

יודיש טעאַטער „פילהאַרמאָניע"
פערבאַנד-טרופּע פון א.א.פּ. אין פּוילן. אָנפירונג א. בעזמאַן
איינציגע יודישע אָפּערעטען-טרופּע אין לאָדז
היינט 9 אָוונט גרויסע פּאָפּולערע פאָרשטעלונג
צו ביליגע פּרייזען
גאַסטשפּיל פון בעריהמטער אָפּערעטען-שוישפּילערין
מרים קאַראַלאָוואַ
אין דער גלאַנצענדער אינהאַלטסרייכער אָפּערעטע
„מאַשקע" (דאָס וואָלגאַ מיידעל)
מיט מרים קאַראַלאָוואַ אין דער הויפּט-ראָלע. אין דער אָפּערעטע פיהרט אויס וו. קאַמבאַראָוו פערשידענע כאַראַקטער-טענץ.
פּרייזען פון 50 גר. ביז 1.60
מאָרגען, דינסטאָג א ספּעציעלע פאָרשטעלונג מיט מרים קאַראַלאָוואַ
„די קאַבאַרעט-טענצערין"
צום שלוס א קאָנצערט
פערזיכט אייך מיט בילעטען אויף דאָנערשטאָג גרויסע סענסאַציע !!!
פּרעמיערע מאָרגע.

Dr. med. M. Heller
ספּעציאַליסט פאַר הויט- און ווענערישע-קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע
האָט זיך איבערגעצויגען אויף
טראַוגוטאַ 8 טעל 179-89
נעמט אָן ביז 10 פריה, און פון 4—5 נאָכמ.
נבעמיטעלטע — לעטשניצע פּרייזען
פאַר פרויען אַבזונדערע וואַרט צימער

Dr. med J. LUBICZ
כירורג און אָרטאָפּעד
פּאָלודניאָוואַ 9 — טעל. 183-17
ספּעצ. פון צונויפגעוואַקסענע אין פּיס קראַנקהייטען פון ביינער און גלידער: שווינדזוכט (גרוזליצע), טראַומאַטיזם, רעמאַטיזם, פערקרימונגען פון פלייצעס, זשילאַקעס, היילונג מיט איינשפּריצונגען, אייגענע פּראָדוקציע פון אָרטאָפּעדישע אַפּאַראַטען און קלאָקדעס אויף פיס-שמערצען, קינסטליכע הענט און פיס (פּראָטעזן) גאָרסעטען, ברוכבינדן (פּאַסקעס) א.ז.וו.
נעמט אָן פון 3 ביז 5 נאָכמיטאָג.

פלעגט די פיס
PEDICURE
S. Łódzki
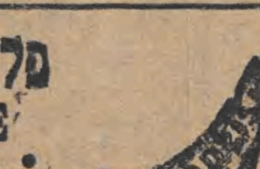
Traugutta 5 (Krótka) m. 18, tel. 170-37
נעמט אָן פון 11—2 און פון 4—7 נאָכ.
ביי מייסטער ע. לעבאָוו (היהנער-אויגען שנייד אין לאָנדאָן) ספּעציאַליסט צו בעזייטיגען היהנער-אויגען און האָרנהויט פון פאַרוואַקסענע נעגעל אָהן שמערץ.

די לאַנג-באַוואוסטע רעליגיעז-נאַציאָנאַלע ערציהונגס-אַנשטאַלטען
קאַצענעלזאָן-נאַחומאָוו
7-קלאַסיגע מענער-שולע און רעליגיעזער חדר
8 נאַד-לודקאַ 8 (צווישען נאַוראָט און פּיאָטרקאָווסקאַ) טעלעפאָן 177-01
ס'ווערען אָנגענומען יונגלעך פון 3 ביז 15 יאָהר
פון 3 יאָהר אין גן-ילדים-פרעבעלשולע
פון 5½ יאָהר אין א פאָרבערייטונגס-קלאַס
פון 7 ביז 15 יאָהר — אין אלע 7 קלאַסען.
איינשרייבונגען נאַד-לודקאַ 8, טעלעפאָן 177-10
אין די שעה'ן פון 11—2 נ. מ.
7-קלאַסיגע קאָעדוקאַציאָנס-שולע
און בעקאַנטע מוסטערהאַפטע
פרעבעל-שולע — גן-ילדים
20 פּאָמאָרסקאַ 20 (דורכגאַנג דורכ'ן הויף פּאָלנאַ 4)
קינדער פון 3 ביז 15 יאָהר ווערען אָנגענומען פון גן-ילדים אָן — ביז צו דער 7-טער קלאַס
איינשרייבונגען פּאָמאָרסקאַ 20 (דורכגאַנג פּאָלנאַ 4) אין די נאָכמיטאָג-שעה'ן פון 3—6 אָוונט

Dr. Niewiażski
ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און מענער-שוואַכע
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען און עלעקטראָ-טעראַפּיע אַנאַליזען.
פאַר דאַמען ספּעציעלער וואַרטע-זאַל
אנדזשעיאַ 5, טעלעפ. 159-40
נעמט אָן פון 8 ביז 11 פריה, און פון 5 ביז 9 אָוו.

Dr. Wołkowyski
צעגעלניאַנאַ 4 — טעלעפאָן 216.90
צוריקגעקעהרט
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע. אַלע-אַרט אַנאַליזע עלעקטראָטעראַפּיע בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלן
נעמט אָן פון 9—2, און פון 5—9 אָוונט.
בעזונדער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען

בעקאַנטמאַכונג
צו פערדינגען עוצעלנע שטובען און שטובען מיט קיכען אָהן אָפּטרעטגעלד אויף סטאַרע-שיקאָווסקאַ № 16 דאָס ליגט ביי די ברזשעזשינער גאַס 64 זיך צו פאַרזעהן. צופאָהר מיט טראַמוואַי 1 און 6

בריף-איבערזעצונגען
פון פערשידענע שפּראַכען: ענגליש, פראַנצויזיש, רוסיש, דייטש, און אַנדערע אויף יודיש, פּויליש און פערקעהרט
מ. קרזעפּיצקי. פּאָמאָרסקאַ 4,
ביים צאָהן-אַרצט ר. קרזעפּיצקאַ
נעהמט אָן פון 9 פריה ביז 7 אָוונד
טעלעפאָן 206-53.

לאדזשער טאגעבלאט

דער רעדאקטאר נעמט אן פון 5 ביז 8 אוו.
נישט בעשטעלטע מאנוסקריפטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.

„Lodz. Tageblat" Łódź Piotrk. 16
Skrz. poczt. 16
טעלעפאנען רעד. 100.57 אדמ. 100.47

נייע וואלקענס

דייטשלאנד'ס נאטע וועגען גלייכבערעכטיגונג אויפ'ן געביט פון בעוואפנונג, וועט, נאטירליך, פרענגען צו לאנג־דויערנדע אינטערהאנדלונגען צווישען די פעריאינטערעסירטע צדדים. די דייטשען ווייסען אויסגעצייכענט, אז נישט פראנקרייך און אפילו נישט ענגלאנד וועלען מסכים זיין פיל און גאנץ אויף די דייטשע פאדערונגען, אז וועגען ע״לוי־בען די דייטשען פילשטענדיג פרייע זיך צו בעוואפענען וויפיל זייער הארץ גלוסט קען קיין רייד נישט זיין. פון דער צווייטער זייט אבער ווייס מען שוין איצט, אז פטור בלא כלום וועט שוין נישט אפגעהן, אז אזוי בעגרעניצט אין די בעוואפנונגען, ווי דייטשלאנד איז איצט, וועט זי שוין נישט זיין. פראנקרייך און איהרע פערבינדעטע וועלען זאגען א גרויסען לא, דייטשלאנד, געשטיצט דורך איטאליען, וועט פאדערן א פולען יא, און אויסלאזען וועט זיך מסתמא מיט א קאמפראמיס, בנחת.

ווי ס'זאל נישט זיין דער אויסגאנג פון די א נטערהאנדלונגען, וועט שוין יעדר ווערסייליער טראקטאט זיין געבראכען. און קוים ווערט געריהרט איין פונקט פון טראקטאט איז שוין לייכ־טער צו מאכען א צווייטען ריס, ד. ה. ענדערן די גרעניץ־פערהעלנישען.

אז די דייטשען וועלען די רעוויזיעס פון ווערסיילער טראקטאט אויסנוצען קודם כל אין דער ריכטונג פון זייער מזרח־שכן, דעריין צווייפעלט קיינער נים. נאכ'ן לעזען אויף אזא אדער אנדער אופן די פראגע וועגען בעוואפנונג, וועלען די דייטשען געוויס אויפהויבען די פראגע וועגען די פויליש־דייטשע גרע־ניצען. שוין דאס אויפהויבען אזא פראגע שמעקט מיט מלחמה, מחמת פוילען וועט אונטער קיין שום אומשטענדען נישט מסכים זיין. אפצומרעטען די דייטשען באמאזשע.

די פוילישע עפענטליכע מיינונג און אודאי די מאסגעבענדע פאקטארען ביי־בען זיך אפ דערפון א חשבון. עס הע־רען זיך שוין איצט שטימען, אז פוי־לען'ס ענטפער אויף דייטשלאנד'ס נאטע דארף זיין: פערגרעסערען די בעוואפ־נונגען. פערגרעסערען די בעוואפנונגען בעדייט פערגרעסערען דעם קריגס־בודזשעט, און דא קומען מיר צום שווער פונקט.

דער היי־יאהריגער בודזשעט וועט זיך שליסען מיט א דעפיציט פון 3—4 הונ־דערט מיליאן זל. אלע רעדוקציעס און די מיניסטעריום'ס זענען שוין געמאכט. די פענסיעס פון מליכה־בעאמטע האט מען שוין צוויימאל געקירצט, ווענען א ווייטערדיגער רעדוקציע קען קיין רייד נישט זיין. די איינציגע מעגליכקייט צו פערקלענערן די הוצאות פון בוד־זשעט איז צו פערקלענערן דעם קריגס־בודזשעט.

אין די לעצטע וואכען האט די פוי־לישע פרעסע געבראכט ידיעות מכח א רייע רעדוקציע־פלענער אין קריגס־מיניסטעריום. די דינסט־צייט האט געזאלט פערקלענערט ווערען אויף א יאהר.

די איצטיגע דייטשע נאטע דראהט צוגישט צומאכען די דאזיגע רעדוקציע־פלענער. די פראגע, ווי אזוי צו דעקען דעם היי־יאהריגען דעפיציט, און ווי אזוי צונויפצושטעלען דעם בודזשעט אויפ'ן קומענדיגען יאהר, איז, בכן, צו־ליב דער דייטשער נאטע, געווארען א סך שארפער און קאמפליצירטער.

בן משה

פאפען וויל אומברענגען היטלערן און שטיצען דעם היטלעריזם

א בעוואפענט דייטשלאנד בעדרייט נייע כוחות־געשטאלטונג אין איירופא. — אפקלאנגען פון דער פוילישער פרעסע

די דייטשע נאטע צו פראנקרייך מכח גלייכבערעכטיגונג אויפ'ן געביט פון בע־וואפנונג האט ארויסגערופען זעלבסט־פערשטענדליך א שטארקען אפקלאנג אין דער פוילישער עפענטליכקייט, און כמעט די גאנצע פוילישע פרעסע ווידמעט דעם ענין גרעסערע ארטיקלען. די „גאזעטא פאלסקא" שרייבט:

„די דייטשע נאטע איז נישט געווען קיין איבערראשונג. די דייטשען האבען ביז־אהער זיך אויך בעוואפענט נישט אפיציעל. איצט ווילען זיי דאס מאכען אפיציעל. פון טעכניש־מיליטערישען שטאנדפונקט איז דער אונטערשייד א געוואלדיג גרויסער. ס'איז אבער א גאנץ קנאפער אונטערשייד, אויב ס'האנדעלט זיך מכח אפהיטען דעם ווערסיילער טראקטאט מצד די דייטשען. כל זמן ס'זענען געווען סאנקציעס. אזוי לאנג האט מען מעהר־ווייניגער אפגעהיטען די פערשריפטען פון ווערסיילער טראק־טאט, מיט'ן מאמענט ווען די סאנקצי־יעס פון מיליטערישע (נאך דער עוואק־קואציע פון רהיין־געביט) און פון ווירט־שאפטליכע (צוליב אלגעמיינעם צוזא־מענבראכען זיך פון די קרעדיטען). זעהען נישט די דייטשען קיין סיבה צו קרעמפירען זיך מיט די פערפליכטונגען פון די שלום־טראקטאטען".

אויב אזוי, וועט מען דאך פרעגען, טא צו וואס דארפען די דייטשען די אלע נאטעס, פארוואס שטעלען זיי נישט די וועלט פשוט פאר געשעהענע פאקטען? דערויף ענטפערט די צייטונג:

„דאס צוואקוירען די אקופירטע גע־ביטען, דאס בעפרייען די דייטשען פון די רעפאראציע־צאהלונגען איז געווען א פולפ־יוצא פון א געוויסער פאליטישער און ווירטשאפטליכער קאנסטעלאציע אויף דער וועלט. דאס אקופירען מצד פראנקרייך די רהיין־געביטען און דער כסדר'דיגער צופלוס פון דייטשע מיל־יאנען אין דער פראנצויזישער מלוכה־קאסע, האט נישט געקענט ארויסרופען קיין איבריגען ענטוזיאזם נישט אין לאנדאן, נישט אין רוים, און נישט אין וואשינגטאן. פראנקרייך איבערן רהיין־

דאס וואלט געווען א צו גרויסע איבער־קעהרעניש אין די איירפאפאישע כוחות־פערהעלטנישען.

פונקט אזוי וואלט נישט געווען אנגע־נעהם פאר די קאנקורענטען פון דייטש־לאנד דער כסדר'דיגער צופלוס פון געלד קיין פאריז. וואס קומט אלס רע־זולטאט פון א פערגרעסערונג פון דיי־טשען עקספארט.

אבער דאס אויפבויען אין א פער־גרעסערטען פערנעהם די גרעסטע מיל־טערישע מאכט אין איירופא — דאס איז נישט קיין ערשיינונג, וואס איז אפ־העגניג אויסשליסליך פון דער געגענ־ווערטיגער פאליטישער קאנסטעלאציע — דאס אליין שאפט א נייע קאנסטעלאציע.

דאס אויפבויען א שטארקע מיליטע־רישע מאכט אין דייטשלאנד קען נישט זיין גלייכגילטיג פאר קיין איין מלוכה אין איירופא. וואו אהין עס קען פאר־שירען דער פרייסישער גרענאדיער — דאס קען קיינער נישט פאראויסזעהען. די וועלט קען דעריבער נישט אזוי לייכט צופאסען זיך צו א גרויסער דייטשער ארמעע, ווי זי האט זיך צוגעפאסט צו דעם שענקען דייטשלאנד די רעפאראצ־יעס. א בונד פון ראטען־רוסלאנד מיט'ן ענטוואפענטען דייטשלאנד האט נישט גע־קענט ארויסרופען אין מאסקווא קיין אונרוהען; אבער א בעוואפענט דייטש־לאנד, מיט אין מאסקווא דערמאנען אין גענעראל האפמאן פון בריסק... מיט אנדערע ווערטער — דער פאקט פון עפענטליך מבטל מאכען מצד די דיי־טשען די פערשריפטען מכח בעגרעני־צען זייערע מיליטערישע בעוואפנונגען־ קען נישט ענדערן די פאליטישע קאנס־טעלאציע אין גאר דער וועלט.

איבערדעם הויבען די דייטשען אן אונטערהאנדלונגען אויף דעם געביט. מחמת נאר א הסכם פון די מלוכות קען אפשוואכען טשלוויען דעם רושם. וואס וועט ארויסרופען דעם ווידער־אויפבוי פון דייטשען מיליטאריזם

אונאפהעגניג אבער — פיהרט אויס די צייטונג — וואספערע סטאדיום די אונטערהאנדלונגען מכח די דייטשע בעוואפנונגען וועלען אדורכמאכען, וועט שוין דער פאקט אליין, וואס די פראגע איז געשטעלט געווארען אויף דער טאג־ארדנונג — איז איבערגע־דרעהט געווארען א בלעטעל אין די אינטערנאציאנאלע כוחות — פערהעל־טנישען".

דער „אילוסטראוואני קוריער" שטעלט זיך אויף דעם בעגנעדיגונגס־עקט פון דער פרייסישער רעגירונג לובי די 5 צום טויט־פער'משפט'ע היטלעריסטען.

די צייטונג זעהט דערין א סימן, אז די פאפע־שלייכער רעגירונג געהט קאנסעקווענט אויף איהר ליניע צו בעקעמפען היטלערן און צו געוואונען די היטלעריסטישע בעוועגונג. היטלער איז פאר שלייכערן א געפעהרליכער שונא און ער וויל איהם צינעהמען יעדע השפעה, יעדע מאכט. דאגעגען חנ'דלט זיך שלייכער צו די היטלע־ריסטישע שטורם־אפטיילונגען, וועלכע ער וויל איבערנעהמען אונטער זיין אנפיהרונג. דערפאר האט פאפען בעג־נעדיגט די היטלעריסטען, ווייזענדיג, אז זיי קענען געניסען פון אלערהאנד פריווילעגיעס. אבער גלייכצייטיג ווייזט ער, אז ער און זיין רעגירונג קענען אלץ טון, און היטלער גארנישט.

די „גאזעטא ווארשאווסקא" בעגרינ־דעט איהר שטאנדפונקט, הלמאי זי איז געגען יעדען פרוב פון פערשטענדיגען זיך מיט דייטשלאנד.

סי דייטשען וועלען נישט איינגעהן אויף א ערנשטענדיגונג מיט פוילען אחן טעריטאריאלע זכות. די פוילישע נעבי־טען, וועלכע וואלטען איבערגעגאנגען אין דייטשע הענד, וואלטען געמוזט אויס־שטעהן מצד די איצטיגע דייטשען פיל מעהר צרות, ווי די פאליאקען האבען גע־לוטען אין אמאליגען דייטשלאנד. דער־פון איז געדרונגען, אז „אויב די דייטשען וועלען בעקומען פרייע רעכט צו בעוואפ־ענען זיך, וועט זיין די איינציגע גאראנטיע צו דערהאלטען דעם שלום אין איראפא און די איצטיגע גרעניצען, ענטשפרעכען, די בעוואפענטע כוחות און אפמאכען צווישען די מלוכות, וועלכע זענען בעדראהט מצד א בעוואפ־ענע דייטשלאנד". פשוט גערעדט: פוי־לען דארף ענטפערן אויף דייטשלאנד'ס בעוואפנונגס־פארשלאג מיט א פערגרע־סערונג פון איהרע בעוואפנונגען.

פארמעריי

(רייזע־נאטיצען) :—: פון ב. צ. גאלדבערג

ניין, ברידער, איך וויל נישט ארייג־געהן אין קלעבערנער התפעלות פאר יעדער קוה, וואס פוטערט זיך אויפ'ן גליל.

אמת, אביסעל מעהר רעספעקט מוז איך פאר די ארץ־ישראל'דיגע קוה האבען—זיי זענען בעשריבענע קוה. מען האט וועגען זיי מעהר געשריבען אין דער יודישער פרעסע, ווי וועגען אנדערע יודישע שרייבער.

אבער עס איז ביי מיר קיין בייז־וואונדער נישט געווען צו זעהן, ווי א יודישע טאכטער מעלקט א קוה, אדער ווי א יודישער יונגערמאן מארדעוועט מיט א פערד, אדער נאך, להבדיל, מיט א טראקטאר.

אט די באבע־מעשה, אז אלע יודען האבען מורא פאר הינט, און אז יעדער יוד איז א קלויזניק, א שלים־מזל'ניק, ווען עס קומט צו פארמעריי — אט די זאבאבאנעס האב איך שוין פערגעסען.

יודען זענען קיינמאל נישט געווען איינגאנצען אפגעזריסען פון ערד־ארבייט, און היינט צו טאג מוזען זיין ווענינג־סטענס א פאר מיליאן יודען, וואס לע־בען פון לאנד.

ס'קאן זיין, אז די פועלי־ציון, וואס זענען צוערשט געקומען קיין ארץ־ישראל, זענען געקומען דירעקט פון דער מירער ישיבה, האבען זיי דעריבער נישט געוואוסט דעם חילוק צווישען א קעלבעל און א ביקעל. איז דאס טאקע זעהר טשיקאווע, אבער זיך גרויסען מיט דעם איז נישטא וואס.

איך בין געקומען צו די פארמעס אין ארץ־ישראל, ווי צו די פארמעס פון אנדערע לענדער, מיט דער איינציגער איינזעהעניש. וואס עס איז ניי־פאר'ן לאנד ניי.

אבער אויך די איינזעהעניש האב איך נישט אנגעטראפען, ווייל עס איז נישט נויטיג געווען. די יודישע פאר־מעריי אין ארץ־ישראל איז אזוי גוט און מאדערן און פעסט, ווי די פאר־מעריי אין וועלכער עס איז אנדערער מדינה.

עס איז נישט נאר גוט, ווייל ס'איז יודיש, אדער פאר פאלעסטינע — עס וואלט אויך גוט געווען פאר ענגלאנד, פאר שוועדען, פאר האלאנד אפילו.

אמת, איך בין נישט קיין עקספערט אין דעם פאך. איך בין אבער געווען דערזעלבער עקספערט אין די אנדערע לענדער, וואס איך האב בעזוכט.

אלזא יידישע אגריקולטור אין פא־לעסטינע איז אויס ווירטועז. עס איז פארמעריי, און גוטע פארמעריי נישט מעהר, אבער אויך נישט ווייניגער.

איך בין אויך נישט נוופעל געווארען וואס נאלעווקער יודען מיט בערד בע־ארבייטען די ערד אין פאלעסטינע.

ערשטענס בין איך נישט געווען זי־כער, אז זיי קומען אלע דוקא פון די נאלעווקעס, און צווייטענס, וואס איז א בארד? היינט טראגט מען זי. מארגן גנמט מען זי ארא. און אז מ'טראגט א בארד, איז מען שוין מהאי טעמא א כניאק?

גראד צווייען די יודען מיט בערד אין ארץ־ישראל האב איך געטראפען די קלוגע, דורכגעטריבענע און פיפיגע מענשן.

און זידגלט נישט אזוי די פערטע עליה'דיגע יודען. זיי האבען אריינגע־בראכט אין ארץ־ישראל אט דעם אימ־פעט, וואס דאס לאנד האט אזוי נויטיג בעדארפט. פון מיינעטוועגען גיט מיר נאך אזעלכע עליה'ס, כאטש א האלבען טוץ, און אפילו מיט די קריזיסען, וועל איך ווייזען, אז ס'וועט ווערען א לעבען אין ארץ־ישראל.

לענדער וואקסען נישט אויף קרי־כענדיג איבערן בייט פון פעלד. און וואס מעהר נאלעווקער יודען אין תל־אביב און אין ירושלים. אלץ מעהר „לבן" וועט מען דארפען. אלץ א גרע־סערער מארק פאר די קאלאניעס, און טאקע אלץ א גרעסערע פאלעסטינע..

נאר נישט דאס בין איך אויסע.

די לעצטע ענטוויקלונגען אין דער יודישער פארמעריי אין פאלעסטינע געהען נישט אין דער ברייט, נאר אין דער טיף, מען מאכט מעהר פון דעם, וואס מען האט.

ס'איז דא א קאאפעראטיוו, וואס פערקויפט די פראדוקטען פון די קאלא־ניעס, „תנובה", וואס מיט נאהענט צו הונדערט טויזענד פונט א יאהר געש־עפט. תנובה" שאפט א גרויסען מאר אין ארץ ישראל גופא פאר אגריקול־טורעלע פראדוקטען, ווי למשל „לבן" — א מין זויערמילך — וואס קינד און קייט עסט אין פאלעסטינע.

מען קלינגט זיך אפצוגאבען די ערד און אויסצוקריגען פון איהר די קאר־טאפליעס א חודש פריהער, וועלען די ענגלענדער האבען נייע קארטאפליעס אויף ווייכאכטען און פאר אזא מין פערגעניגען צאהלט מען טייערער.

(דאס הייסט אויב ענגלאנד וועט לאזען אריינפיהרען די קארטאפליעס).

מען בעט די ווינטערויבען, זיי זאלען זיך דערעהען ארויף אויף שטריקלעך, וועלען זיי גיבער רייף ווערען, און די ערשטע ווינטערויבען אויפ'ן מארק נעה־מען צו דעם העכסטען פרייז.

הכלל, די יודישע פארמעריי אין פאלעסטינע איז נישט נאר קלוג בעחא־רען, נאר זי קלינגעלט זיך שוין — זי נעהמט אן וויסענשאפטליך און עקספע־רימענטאל.

ניו־יארקער בירגערמייסטער גיט דימיסיע

דער ... בירגערמייסטער פון ניו־יארק, וואלקער האט זיך אפגעגעבען אין דימיסיע. מ... דער גובערנאטאר רוזעוועלט האט פערפיהרט געגען איהם א פראצעס וועגען קארופציע.

מען טאר נישט טראגען קיין ברוינע העמדלעך

(בריוולעך פון לייפציגער יריד צום „לאדזשער טאגעבלאט") פון -:- ז. האבער

הלמאי זאל מען לייקענען, מיט צוויי חדשים צוריק האט מען ביים מעסעאמט אין לייפציג נאך נישט גע־וואוסט. צי עס וועט קומען א קאץ צום איצטיגען לייפציגער יריד, ווער זאל קומען? נישט פערהאנען כמעט אויף דער גאנצער וועלט קיין איין לאנד, וואס זאל נישט האבען פער־מאכט איהרע טויערן. מ'קען נישט אריינברענגען דאס מינדעסטע שטיקל סחורה פון אויסלאנד און די לענדער, וואס לאזען יא אריין אויסלענדישע סחורות, לאזען פאר די סחורות נישט בעצאהלען, ווער זאל מאכען מסחרים און וואו אהין זאל מען פערקוי־פען?

פונדעסטוועגען זענען פארט געקו־מען צום לייפציגער יריד פינף און א האלב טויזענד אויסשטעלערס, דע־רונטער בערך טויזענד פון אכצעהן פערשידענע אויסלענדישע מדינות. אזוי ווי עס זענען געקומען בערך פופציג טויזענד איינקויפערס פון דער גאנצער וועלט, האט דאס מעסע־אמט געמוזט אלץ טון אין די לעצטע וואכען, כדי

די סוף ים, וואס זענען היינט זעהר אנגעלעגט און טייער, אויסצונעמען מיט גרויס פאראד. ווי ס'קומט חשיבע געסט..

האט מען אויסגעפוצט אלע ווינקע־לעך, געשייערט און גערייניגט די חדרי חדרים און חוץ טויזענדער בעטען און צימערן, וועלכע זענען פערהאנען אין די היגע האטעלן, האט מען צוגע־נומען איבער צעהן טויזענד צימערן און פריוואטע דירות.

ביים מעסע־אמט איז פערהאן א קא־מיטעט און וועלכען ס'זיצען א גאנץ גרויסע צאהל פון בעל בית טעס. וואס פערדינגען צימערן ב״ת דער מ״סע. דער דאזיגער קאמיטעט געהט ארום עטליכע ח׳ שים פאר יעדער מעסע און קוקט זיך אן אלע צימערן, וואס זענען נאר פערהאן. יעדעס צימער ווערט איינגעטיילט אין ביליגערע און טייע־רערע קלאסען. לייפציגער בעלי בית־טעס ציטערן נעביך, אז מ'קומט בע־זיכטיגען זייערע צימערן און סרעהען זיך, אויב די קאמיסיע זאגט: טויגליך! די טויגליכע צימערן ווערן דערנאך בעשריבען מיט אלע קלייניגקייטען און ווערען פערטיילט אויף דער גאנ־צער וועלט, אזוי איז עס מעגליך, אז למשל, א כינעזער, וואס פאהרט צום לייפציגער יריד, זאל ווי... עטליכע וואכען פריהער וויסען נישט נאר, ביי וועמען ער וואוינען, נאר אפילו, ווי אזוי זיין צימער זעהט מיט אלע פרטים און וועלכע שפראכען ס'רעדט זיין בעל־הבית אדער דאס הויז־געזונד.

דאס מאל האט זיך אויף דער גאנ־צער וועלט אנגעהויבען א סדרה: וואו נעמט מען מארקען? די בענק פון כמעט אלע לענדער האבען נישט קיין אויסלענדישע וואלוטעס און טארען זיי אויך נישט אויסגעבען צום ער־לויבנישען, דעריבער האט דאס מעסע־אמט אייגעפיהרט, אז מ'האט געקענט ביי יעדען פערטרעטער אין יעדען לאנד איינצאהלען, וויפיל מ'האט געוואלט און דער פערטרעטער האט אויסגע־רעכענט צום קורס פון יעדען לאנד,

פצקויפט מארק, וועלכע דאס מעסע־אמט האט דא אויסגעצאהלט, חוץ דעם האט יעדער פערטרעטער אין יע־דען לאנד געקענט פערקויפען קווי־טאנציעס צום איטאליענער קורס און די קוויטאנציעס האט מען דא אנגענומען אין יעדען רעסטאראן, אין יעדען האטעל, אין די קאפע־הייזער, אין די רייזע־ביוראס. אויף אזא אופן האט מען אלע בעקומען אין לייפציג אהן א מארק...

די הויפט־צרה זענען אבער געווען די... היטלעראוועצעס, צעהן טויזענד מענשען, נישט נאר יודען, יאהר איין, יאהר אויס, צו דער מעסע. האבען מורא געהאט קו־מען, מ'האט זיך געשראקען פאר גע־עלעגענהייטען. פאר פאליטישע „דעבא־טעס" און בכלל פאר אונרוהען.

האט מען אין לייפציג פערבאטען אנגעהויבען פיר וואכען פאר דער מעסע, ביז פיר וואכען נאך דער מע־סע, טראגען ברוינע העמדלעך. מ'טאר זיך נישט ווייזען מיט קיין האקענקרייץ און נישט מיט קיין קאמו־ניסטישע זבמבאלען. אלע פערזאמ־לונגען זענען פערבאטען. בלויז ווירט־שאפטליכע ארגאניזאציעס מעגען רו־פען אסיפות, אויף וועלכע מ'מעג ארומרעדען ווי טשאפטליכע ענינים, וואס זענען נוגע דער מעסע, פון פא־ליטיק טאר מען דא בכלל נישט רע־דען... זעהט מען טאקי דא קיין ברוינע העמדלעך נישט אויף א רפואה...

יודען מיט בעוד אין פאות, וואס דרעהען זיך דא ארום דער נארד־שטראסע דערצעהלען מיר, אז אין לייפציג איז בכלל ביז איצט נישט געווען קיין האקענקרייצלערישע ארויס־טרעטען געגען יודען. הלואי ווייטער אזוי.

פונדעסטוועגען זענען געקומען ווע־נ... בעזונדערס יודען פון די יידישע צענטערן. עס זענען געקומען עסקויפער, טשעכען, שווייצער, האל־לענדער, בעלגיער, פראנצויזען. עס פעהלען בכלל פוילישע יודען, נישטא קיין יודען פון ליטא, אדער לעטלאנד,

אפילו נישט פון רומעניען.

אבער מען זעהט אויף די גאסען מענשען, ממש ווי מיראשקעס... אלע זענען אנגעטון מיט די מעשענע בלעכ־לעך, וואס דאס מעסע־אמט פערקויפט, בכדי צו מעגען אריינקומען אין די מעס־הייזער. איז מען נישט געקומען קויפען, קוקט מען זיך כאטש אן די שעהנע „אויפלאגען".

די פרייזען זענען דא בחצי חנם. מיר דאכט זיך, אז דייטשלאנד איז היינט דאס ביליגסטע לאנד אין דער וועלט. פאר א דאלאר בעקומט מען די שענסטע פאר שיך, לאק, ברוין, אדער שווארץ. פאר צוויי מארק פער־קויפט מען א זייגער. פאר וועלכען מ'גיט אויך א גאראנטיע, אז א גאנץ יאהר וועט ער געהן, אויב נישט גיט מען אייך אנ'אנדערן זייגער, אדער דאס געלד צוריק.

פאר פופציג פעניג בעקומט מען די שענסטע זאכען, וואס האבען מיט א האלב יאהר צוריק געקאסט צוויי ביז דריי מארק. אבער, וואס קומט ארויס, אז אין דייטשלאנד קען מען די פופ־ציג פעניג אויך שווער פערדינען.. וויפיל קענען זיך היינט ערלויבען אויסצוגעבען א גאנצען דאלאר פאר א פאר שיך?...

נור דעריבער אין מיין צווייטען ארטיקעל.

—§—

... ביכטיג פאר אקאדעמיקער, וואס ווילען שטודירען אין אויסלאנד

דאס אקאדעמישע עמיגראציע־ביורא ביי דער הילפס־געזעלשאפט פאר יודי־שע סטודענטען, וואס שטודירען אין אויסלאנד, אין ווארשא, עלעקטראלנא 8, וו. 25, טעל. 249-03, אפטיילונג אין לאדז, גדאנסקא 40, מאכט בעקאנט, אז די איינשרייבונגען אויף די אויס־לענדישע הויכשולען האבען זיך שוין אנגעהויבען און דעריבער איז וויכ־טיגסטע וואס שנעלער אריינצוטראגען די דאקומענטען.

דאס אקאדעמישע עמיגראציע־ביורא ערטיילט גענויע אינפארמאציעס וועגען די בעדינגונגען פון שטודיעס אין אויסלאנד, ערלעדיגט די אויפנאמעס אויף די אויסלענדישע הויכשולען, גיט ארויס די לעגיטימאציעס צ. י. ע. און ערלעדיגט וויזעס פאר די חברים פון דער פראווינץ.

א זעלטענער ... פיש

... קירנר ... האט מען געכאפט דעם דאזיגען חברה־מאן, וואס וועגט 600 פונט

לאדז
5. סעפט. 1932
מאנטאג, ד׳ אלול תרצ״ב
פ׳ תצא

טאג-כראניק

רעגיסטראציע אויף ארבייטסלאזען-שטיצע

דער אונטערשטיצונגס־אמט ביים מא־גיסטראט איז מודיע, אז דאס רעגיס־טרירען ארבייטסלאזע פאר'ן חודש סעפ־טעמבער הויבט זיך אן לויט פאלגענדען סדר:

מאנטאג דעם 5. סעפטעמבער
פון A ביז Z
דינסטאג דעם 6. סעפטעמבער
פון K ביז P
מיטוואך דעם 7. סעפטעמבער
פון R ביז Ż

נ[...]כט-דיזשורנע אין די אפטייקען

היינט ביינאכט דיזשורירען פאלגענדע אפטייקען: ש. יאנקעלעוויטש (אלט־שטאט 9), ז. שטעקעל (ליטאנאווסקי 37), ב. גלוכאווסקי (נארוטאוויטש 6), ס. האמבורגער (גלובנא 50), ל. פאוו־לאווסקי (פעטריקאווער 307), א. פיעט־ראווסקי (פאמארסקא 91).

בלוטיגע פאמיליען-טראגעדיע אויף שרודמיעסקא גאס

שטיף־פאטער שווער פערוואונדעט מיט א האק זיין ווייב און שטיף־טאכטער און בעגאנגען זעלבסטמארד

(§) אויף שרודמיעסקא 61 האט זיך שבת אפגעשפילט א בלוטיגע פאמיליען טראגעדיע, וואס האט זיך פארענדיגט מיט א זעלבסטמארד פון קאפ פון דער פאמיליע.

די געשיכטע איז פאלגענדע:

דער 36 יעהריגער סטאניסלאוו גראנעק האט מיט 6 יאהר צוריק חתונה געהאט מיט דער 31־יעהריגער אלמנה יוזעפא קרושיאק, וואס האט פון ערשטען מאן געהאט א 15 יעהריגע טאכטער העניקא.

פון זייט נאך דער חתונה אן וואוינט דאס פאר פאלק אין דער אויבנגערדער־מאנטער דירה און דאס פאמיליען־לעבען איז אין תחלת נישט שלעכט געווען.

גראנעק האט געארבעט אלס פארמיטער אין א פאבריק און נישט שלעכט פער־דינט. לעצטענס איז ער אבער רעדוצירט געווארען פון דער שטעלע און בלייבענ־דיג אהן פרנסה האט זיך צווישען פאר פאלק אנגעהויבען קריגערייען.

א בעזונדערע סבה פאר די קריגע־רייען איז געווען די יונגע שטיף־טאכטער העניקא, איצט 20 יאהר אלט.

נאך מיט צוויי יאהר צוריק האט דער שטיף־פאטער, בעת די מאמע איז אין שטוב נישט געווען געפרובט מאנס זען די שטיף־טאכטער, אבער די לעצטע האט איהם געשטעלט א פערביסענעם ווידערשטאנד און שפעטער ווען האט דערצעהלט דער מוטער, וואס האט פערשטעהט זיך גורם געווען, אז דאס פאמיליען לעבען זאל ווערען נאך מעהר פערגיפטעט.

די שעהנע שטיף טאכטער האט זיך לעצטענס געשאפט א חתן, וואס האט אנגעהויבען צו געהן צו גראנעק'ן אין שטוב. דער שטיף פאטער איז אבער געווען אייפערזיכטיג און גענומען פער־ביטערן דאס לעבען דער מוטער מיט דער טאכטער, פיינדזעליג זיי טאג־טעג־ליך. אז העניקא זאל איבערלאזען מיט איהר חתן...

עהרנעכטען ביינאכט נאכדעם ווי דער חתן איז אוועקגעגאנגען פון שטוב, האט דער אייפערזיכטיגער שטיף־פא־טער בעדע פרויען געמאכט אזא שרעק־ליכע אוואנטור, אז זיי זענען אנטלאפען פון שטוב ראוס און אפגעזעצען ביי א שכן ביז 12 ביינאכט.

ארום 12 איז גראנעק ארויין צום שכן איבערגעבעטען זיין ווייב און טאכ־טער און צוגעזאגט גוט און פרום צו זיין. דאן זענען די פרויען אריין צוריק אין שטוב און זיך געלעגט שלאפען.

ביינאכט איז גראנעק אויפגעשטאנען געכאפט א האק און דערלאנגט עטליכע זעץ איבער'ן קאפ פון דער פרוי און פון דער טאכטער.

אין שטוב איז דאן געווען פינסטער מיינענדיג, אז זיינע קרבנות לעבען שוין נישט, האט דער בלוטיגער העלד זיך צוריקגעלעגט אין בעט ארויין ווי קיינ־מאל נארנישט.

דאן האט די פערוואונדעטע שטיף־טאכטער זיך איינגעקריגען אין קארי־דאר געמאכט א געוואלד און ווען דאס גאנצע הויז איז שוין געווען אויף די פיס, האט גראנעק געכאפט א רעוואלווער און זיך דערשאסען.

ביידע קרבנות פון זיין כוילענדער מאט זענען אין א שווערען צושטאנד אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל.

גילזען געמאכט פון טאבאק

לעצטענס איז אין פוילען פאטענטירט געווארען א נייע ערפינדונג אויסצו־ארבייטען פליס־פאפיר צום רויכערן.

ביז איצט פלעגט דאס פליס־פאפיר גע־מאכט ווערען פון לייוונט, האלץ און ביינוועל פעדים. ביים אויסרויכערן די פאפיראס רייסט אין מויל און דער שארפער רויך ווירקט שלעכט אויף די אטעם־ארגאנען.

דער פאלאק היפאליט קאמינסקי האט אבער ערפינדען א מיטעל, לויט וועלכען דאס פליס־פאפיר ווערט געמאכט פון פעדים טאבאק־בלעטער און דערמיט איז דאס פליס־פאפיר נישט נאר אנגענעה־מער צום רויכער, נאר אויך היגיעני־שער און וועניגער שעדליך.

פון נייעם פליס־פאפיר ווערען שוין פערקויפט גילזען א. נ. „טיטונאבקעס".

פאר 840 זל. רייזע קיין ארץ־ישראל אהין און צוריק

דער פראגראם און מארשרוט פון דער רייזע

דאס פראגראם פון דער „לאדזער טאגעבלאט" עקסקורסיע איז פאלגענדער:

14־טער סעפטעמבער:
4.20 נאכמיטאג — אפפאהר פון לאדז.
6.20 — אווענד־ברויט און רעסטא־ראן־וואגאן.

15־טער סעפטעמבער:
6.40 פריה — אנקום קיין ווין.
7 פריה — פריהשטיק אויפ'ן באהן־הויף.
7.40 — אפפאהר פון ווין.
1.15 — מיטאג אין רעסטאראן־וואגאן
4.40 — אנקום קיין טארוויז.
5.25 — אפפאהר.
10.35 — אנקום קיין ווענעדיג.
10.40 — אווענד־ברויט אויפ'ן באהן־הויף אין ווענעדיג.
11.17 — אפפאהר פון ווענעדיג.

16־טער סעפטעמבער:
9.40 — אנקום קיין רוים,
10 — פריהשטיק אויפ'ן באהן־הויף.
12.25 — אפפאהר פון רוים.
3.40 — אנקום קיין נעאפאל.
4 — מיטאג אין נעאפאל.

17־טער סעפטעמבער:
פערווילט די עקסקורסיע אין נעאפאל.
7 אווענד — אפפאהר מיט דער שיף.
8 אווענד — אווענד־ברויט אויפ'ן שיף.

18־טער סעפטעמבער:
א גאנצען טאג אויפ'ן ים.

19־טער סעפטעמבער:
8 — אנקום קיין פירעאוס.
9 פריה — בעזוך אין אטען
3 א זייגער — מיטאג אויפ'ן שיף.
7 אווענד — אפפאהר פון דער שיף.
8 אווענד — אווענדברויט אויפ'ן שיף.

20־טער סעפטעמבער:
א גאנצער טאג אויפ'ן ים.

21־טער סעפטעמבער:
7 פריה — אנקום קיין חיפה.
פון דער רייזע מיט דער באהן קיין תל־אביב.

19־טער אקטאבער;
7 אווענד — אפפאהר פון חיפה.

20־טער אקטאבער:
9 פריה — אנקום קיין לארנאקא, פריהשטיק.
12 — אפפאהר.
1 — מיטאג.
8 אווענד — אווענדברויט.

דעם 21. און 22. אקטאבער: אויפ'ן ים.

23־טער אקטאבער:
6 פריה — אנקום קיין ברינדיזי.
7 — אפפאהר פון ברינדיזי,
8 — פריהשטיק.
1 — מיטאג.
8 אוו. — אווענד־ברויט.

24־טער אקטאבער:
8 — פריהשטיק,
11 — אנקום קיין טריעסט.
3 — מיטאג אין טריעסט.
5.28 אפפאהר פון טריעסט.
8 אוו. — אווענד־ברויט און רעסטא־ראן־וואגאן.
10.35 — אנקום קיין טארוויז.
11.10 — אפפאהר פון טארוויז.

25־טער אקטאבער:
8 פריה — אנקום קיין ווין. פריה־שטיק אויפ'ן באהנהויף.
8.25 אפפאהר פון ווין.
1 — מיטאג אין רעסטאראן־וואגאן.
8 אוו. — אווענד־ברויט און רעסטא־ראן־וואגאן.
11.18 אוו. — אנקום קיין לאדז.

טראכטען אויס א בלבול אויף זייער שותף

קרייז־געריכט ר[...] האבאלי[...]ירט דעם אנגעקלאגטען

(—) אין לאדזער קרייז־געריכט איז פארגעקומען א כאראקטעריסטישער פראצעס. ה' משה ווינטרויב (וואלבאר־סקא 27), איז געמליך בעשולדיגט גע־ווארען דורך זיינע געוועזענע שותפים, כאיר און חיים שווארצבערג, אז ער האט צינעלאזט די אפרעכנונגס־ביכער און אזוי ארום אונמעגליך געמאכט איינצוקאסירען 1900 זל., וועלכע זענען ביי דער ליקווידאציע פון שותפות־געשעפט, אויף נאוואמיעסקא 8 אנגער־כעגט געווארען פאר די שווארצבערג'ס.

אויפ'ן פראצעס האט זיך אבער ארויסגעוויזען, אז די גאנצע מעשה מיט'ן פערלאפען דאס געשעפטס־בוך הייבט זיך נישט אן, ווייל, ווי ס'האט זיך ארויסגעוויזען, איז דאס צוגענומענע געשעפטס־בוך גאר געווען א קאפיע, אגב, האט איינער פון די עדות, שווא־רצבערג'ס א ברודער, ערקלערט, אז דער אנגעקלאגטער ווינטרויב האט גענומען א רעכט דאס געשעפטס־בוך צוצונעה־מען.

אויך די מעשה מיט דער דין־תורה, וועגען וועלכער ער איז בשעתו געווען געמעלדעט אין די לאדזער צייטונגען, אז ווינטרויב האט כלומרשט אנגע־שטעלט מענשען, די שווארצבערג'ס גוט אנצופרעגלען די בייגער, האט זיך ארויס־געוויזען אלס בלפיל.

דער פערטיידיגער פון אנגעקלאגטען, אדוואקאט שטרויך, האט אנגעוויזען, אז די שווארצבערג'ס [...] בעשולדיגונגס־אקט, אויס־געוויזען. ווי אונלאגיש ס'זענען פאר־וואורפען געגען ווינטרויב'ן, אז ער האט צוגענב'עט די אפרעכנונגס־ביכער, אין דער צייט. ווען די דאזיגע ביכער זע־נען געווען געפיהרט אין צוויי עקזעמ־פלארען און איינעם פון די עקזעמ־פלארען האט דער געזעלבער ווינטרויב אליין בעלעגט און דאבינאט צו דער דין־תורה.

— בכלל, — האט אויסגעפיהרט אדוואקאט שטרויך — איז לעצטענס געווארען א מנהג, אז ווען עמיצער האט א געלד־סכסוך, פערפיהרט ער יענעם צוזאמען צו א קרימינעלען פראצעס. כדי אויסציפרעסען געלד.

דאס קרייז־געריכט, אונטער פארזיץ פון ריכטער ווילעצקי, האט מסכים גע־ווען מיט די אויספיהרונגען פון דער פערטיידיגונג און דעם אנגעקלאגטען פריי־געשפראכען.

משה ווינטרויב האט זיך אזוי ארום [...] רעהאביליטירט.

רעגיסטראציע פון יארגאנג 1914

היינט מאנטאג דעם 5־טען סעפטעמבער פון 1 קאמיסאריאט מיט די אותיות
z. S. T. U. W. Z. Ż.
און פון 7 קאמיסאריאט מיט די אותיות
R. S. Sz. T. U.

6. סעפטעמבער פון 2 קאמיסאריאט מיט די אותיות
A. B. C. D. E. F. G. H. Ch. I. J K. L. M. N.
און פון 7. קאמיסאריאט מיט די אותיות
W. Z. Ż.

7 סעפט. 2 קאמיסאריאט מיט די אותיות
O. P. R. S, Sz. T. U. W. Z. Ż
און פון 8 קאמיסאריאט מיט די אותיות
A. B. C. D. E. F. G.

8 סעפט. פון 3 קאמיסאריאט מיט די אותיות
H. Ch. I. J. K. L. Ł. M.

9 סעפט. פון 3 קאמיסאריאט מיט אין אותיות
E. F. G.
און פון 8 קאמיסאריאט מיט די אותיות

10 סעפ. פון 8 קאמיסאריאט מיט די די אותיות
H. Ch. I. J. K. L. Ł.
און פון 8 קאמיסאריאט מיט די אותיות
N. O. P. R. S. T U. W. Z. Z.

12 סעפט. פון 3 קאמיסאריאט מיט די אותיות
L. Ł. M. O.
און פון 9 קאמיסאריאט מיט די אותיות
A. B. C. D. E. F. G.

13 סעפט׳ פון 3 קאמיסאריאט מיט די אותיות
P. R.
און פון 9 קאמיסאריאט מיט די אותיות
H. Ch. I. J. K. L. Ł. M.

14 סעפט. פון 3 קאמיסאריאט מיט די אותיות
S. Sz.
און פון 9 קאמיסאריאט מיט די אותיות
O P R S Sz T U W Z Z

די יונגעלייט דארפען זיך פערזענליך מעלדען אין פאליציי־איש־מילי־טערישען ביורא ביים מאגיסטראט זא־ווארזקא 11 אין די שעה'ן פון 8 ביז 15, שבת פון 8 ביז 13.

אין די ווייטערע טעג די איבריגע. יעדער, וואס וועט זיך רעגיסטרירען מוז זיין געמאלדען אין לאדז און מיטברענ־גען א פערזענליכען דאקומענט.

הויז־ווירטין אנ'אלטע „פאננע"

פערזעצט א מעסער אין בויך פון איהר לאקאטאר

די בלוטיגע „פאננע" טענה'ט, אז ער איז בעגאנגען „כאראקירי"

(§) דאס הויז אויף 11 ליסטאפאד גאס 138 איז געלעגען נעגאנגען אויף רעדלעך צוליב אנ'אומגעוועהנליכער סענ־סאציע. א פרוי האט דערשטאכען מיט א מעסער איהר שכן. די מעשה איז אזוי געווען:

דאס דערמאנטע הויז געהער צו די שוועסטערן אלטע פריילינס סטאניס־לאווא און העלענא מאראשקאווסקא. אין זייער הויז וואוינט דער לאקאטאר אינגאצי וויקטאראווסקי 37 יאהר אלט א פערהייראטער מאן, וואס זיין בייצי־הונג צו די אלטע פריילינס דארף ערשט איינגעקלערט ווערען. מחמת די 2 „בוגרותן" האבען לעצטענס גענומען פערשפרייטען וועגען זייער לאקאטאר עפעס נישט קיין שיינע מעשיות, פון וואס זיין ווייב האט קיין נחת נישט געהאט...

נעכטען האט דער לאקאטאר וויקטא־ראווסקי זייענדיג אביסעל בע'כוסה'ט אנגעקלאפט צו די אלטע פריילינס און מהיר אין זיך מיט זיי געוואלט אביסעל אויסטענה'ן, הלמאי זיי בעשמוצען איהם. יענע האבען זיך אבער נעלאפט, אז מיט א שיכור'ן מאנספערשוין איז נישט גלייך פאר אלטע פריילינס צו האבען קיין עסק און האבען איהם נישט גע־וואלט עפנען די טיר.

וויקטאראווסקי האט אבער די זאך נישט אפגעלאזען און בעטערקענדיג מיט א שעה שפעטער, ווי איינע פון די פריילינס געהט אין גאס ארויין, איז ער גיך אריין צו דער צווייטער און באלד האבען די הויז־שכנים דערהערט ווי פון דארט טראגען זיך פער־צווייפעלטע הילפס־רופען.

ווען די שכנים זענען אריין א קוק טון וואס עס איז געשעהן, האבען זיי דער־זעהן וויקטאראווסקי'ן ליגען אויף דער פאדלאגע אין א מייר בלוט מיט א מע־סער פערזעצט אין בויך.

די אלטע „פאננע" העלענא מאראשק־קאווסקא האט דער ארויסגערופענער פא־ליציי ערקלערט, אז דאס וויקטאראווסקי אליין פערזעצט זיך א מעסער אין בויך. זייענדיג טויט שכור, אבער פאליציי לעגט זיך די זאך נישט שטארק אויפ'ן שכל מחמת ביים שטערבליך־פערוואונדעטען האט מען בעמערקט אויף די הענד עטליכע ראנעס און שניטען פון א מעסער, וואס עס בעווייזט, אז ער האט זיך געראנגעלט מיט א אנפאל־לער און ווער האט געקענט זיין דער אנפאלער ווער קענער מחוץ די „פאננע" העלענא איז און שטייט נישט געווען?

האט מען מאקי די „אנגשולדיגטע" פאננע ארעסטירט און דער נעליסטענעט איז במעט אין א נסיסה צושטאנד אפ־געפיהרט געווארען אין שפיטאל. די ווייטערע פארשונג איז אין גאנג.

WAŻNE! WAŻNE!
WYDANIE PEŁNE
Polskiego Kodeksu Karnego
obowiązującego od 1 września 1932 r. w opracowaniu sędziego L. Lewandowskiego Cena zł. 2.- Wydawnictwo Księgarni Łódzkiej.
„CZYTAJ"
Łódź, Narutowicza 2

דריי מענשען געפאלען פון הונגער

(א) אויף טארגאווא גאס איז געפא־לען פון הונגער די 62 יעהריגע היימ־לאזע קאזימיערא פלומשינסקא; אויפ'ן באלוטער מארק איז געפאלען פון הונ־גער די 47 יעהריגע ארבייטסלאזע אניע־לא סטעפאנקעוויטש; אויף אבראמאווי־סקא גאס איז געפאלען פון הונגער דער 22 יעהריגער סטאניסלאוו פיאטראווי־סקי. אין אלע דריי פאלען האט פאגאט־מאוויע די געלייטענע די ערשטע אפגע־פיהרט אין שטעטישען זאמעלפונקט.

===§===

גיב [...] כוסה און טאקי א גרויסע

גיסטו נישט — מרטפט דיך דער טויט

(§) עהרנעכטען אווענד, בעת דער 45 יעהריגער סטאניסלאוו דאמבראוו־סקי איז געשטאנען אין טויער פון הויז, וואו ער וואוינט אויף יאן גאס 32 זענען פלוצלונג צו איהם צוגעגאנגען צוויי אומבעקאנטע פערשוינען און געפא־דערט פון איהם געלד אויף א כוסה.

ווען דאמבראווסקי האט זיך אפגע־זאגט צו געבען געלד, האט איינער פון די צוויי פערשוינען ארויסגעכאפט פון טאש א קאסטעט און דערלאנגט איהם אזא פעסטען זעץ איבערן קאפ, אז ער איז געפאלען אויף דער ערד און פער־לוירען דאס בעוואוסטזיין.

פאגאטאוויע האט דעם געלייטענעם אפ־געפיהרט אין שפיטאל.

מערדער [...]ומען אוועק

(§) פאליציי האט מען געמאלדען, אז מיט א וואך צוריק איז ארויס פון שטוב די 10־יעהריגע יאדוויגא יאבלאנסקא פון פלאנסקא 21 און פון דאן אן איז פערשוואונדען פון איהר יעדער שפור. פאליציי פיהרט א ענערגישע אויס־פארשונג.

—:§:—

די העלדישע מעשים פון טעראריסט קוליקאווסקי

איינער פון די 3 אטענטאטארס אויפ'ן גרויספירשט סערגיי אלעקסאנדראוויטש

2

אין משך פון יאהר איז ער אזוי פער־נרעכט און פערוואקסען געווארען, אז קיינער האט נישט געקאנט דערקענען, אז ער זאל זיין א פאליטישער פערברע־כער. מען האט איהם אומעטום בע־טראכט אלס שלעפער, אלס בראדיאגע.

עס פלעגען טרעפען פלוצלינגע אב־לאוועס אויף די דאמפערס איבער די סיבירער טייכען. מען זוכט, מען אקערט צו געפינען פאליטישע ענטלאפענע. פלעגט ער זיך רוהיג זיצען און שפילען אין קארטען מיט דער חברה באסיאקעס און פלעגט טרינקען צוזאמען בראנפען פון איין פלעשעל. „אנ'אויסוואורף, א בראדיאגע, פונקט ווי אלע" — האט דער זשאנדארם־אפיציר זיך געטראכט און האט איהם נישט געטשעפעט.

און אט אזוי האט ער זיך דערשלעפט ביז דער וואלגע און פון דער וואלגע ביז מאסקווא. קיין פארטיי־פאראל האט ער נישט געהאט. האט פריער אין מאס־קווא נישט געארבעט אין דער פארטיי. האט ער אויסגענוצט דעם אדרעס, וואס מען בעקאנטער אין סיביר האט איהם געגעבען און איז אראפגעקומען צו מיר.

אויסגעהערט זיין שפאנענדע ערצעה־לונג האב איך איהם א פרעג געטאן:

— נו, און וואס ווייטער? וואס רע־כענט איהר צו טון?

— מען דארף זיך צונויפשרייבען מיט פעטערבורגער חברים, פאהרען אהין קאן איך נישט. א צו קענטליגער פויגעל...

און אווענד האב איך מיין גאסט גע־לייגט שלאפען ביי זיך אין קאבינעט און גאר שנעל איז ער פעסט אנטשלאפען אויף דעם בריימען דיוואן.

דער דיוואן מיינער איז אויך געווען א היסטארישער, אזוי צו זאגען; מיט יאה־רען צוריק זענען אויף איהם געשלאפען דער נאראדאוואליעץ לאפאטין, דער רע־וואליוציאנער טשאיקאווסקי. און אונזער פאמיליע איז דער דיוואן אריבערגעגאנ־גען פון רעוואלוציאנער מאליקאוו, וועל־כער איז גע'משפט געווארען אין פראצעס פון 193 נאראדאוואלצעס.

און אט אזוי האט מיין געהיימניספול־לער גאסט ניקאלאי איוואנאוויטש געוואוינט ביי מיר אין דירה און האט זיך גיך צו־נויפגעלעבט מיט מיין גאנצען הויזגע־זינד. הגם אין דער היים ביי מיר פלעגט ער וועניג וואס פערברענגען בטמאא.

איך פלעג בעמערקען, אז ביינאכט לייגט ער זיך אויפ'ן דיוואן נישט קיין אויסגעמיענער, מיט א ברויניגע צוקא־פענס. שטענדיג גרייט צו פערטיידיגען זיך און צו ענטלויפען פון די זשאנדאר־מען.

און אווענד, נאך אווענד־ברויט, פלעגט מיין גאסט פארלייענען ביים טיש לידער און האט ארויסגעוויזען אנ'אויסגעצייכ־נעטען טאלענט און דיכטונג און פאא־עזיע.

מיין גאסט זעצט זיך רוהיג צום אווענט־ברויט נאך זיין א[...] אויף סערגיי'ען

וואס דער ניקאלאי איוואנאוויטש האט געטון אין מאסקווא, האב איך נישט גע־וואוסט און האב פון אינטערעסע וועגען נישט געפרעגט אפילו ביי איהם. איך אליין בין בלויז מיט איין זאך, אזוי צו זאגען, געשטאנען ביי דער פארטיי פון די סאציאליסטען־רעוואלוציאנערען. בין געווען א קליין ציינערל און ראד פון דער פארטיי־מאשין.

מעהרסטענטייל פלעג איך רעדאגירען אלערליי אויפרופען, פון דער יוגענד, פון פראפעסיאנעלע פעראיינען, האב געהאל־פען דרוקען פראקלאמאציעס אויף פער־שידענע הרוק־אפאראטען. איך דערמאן מיר, אז מיין דירה אויף סאראווע גאס האט אמאל בעזוכט לענין, בעת א דיס־קוסיע־אווענט פון העכער הונדערט מאן.

מיין קווארטיראנט, ניקאלאי איוואנאוויטש, פלעגט זיך קיינמאל נישט בע־טייליגען אין דיסקוסיע־אווענדען אדער פערזאמלונגען. ער איז געווען א געניטער קאנספיראטאר און האט זיך נישט פער־נומען מיט אפענע פארטיי־ארבייט.

איינמאל פארהענדיג פון אונטער דער שטאט אויף א דראזשקע דרעהט זיך אים צו מיר דער דראזשקאזש און טוילט מיר מיט א ערשטוינטערע נייעס:

— דעם אויפרוים, הארעלע, האט איהר געהערט? — פרעגט מיר דער דראזשקאזש.

— וואס פאר אנ'אויפרוים? כ'האב גארנישט געהערט!

— דעם גרויספירשט סערגיי אלעק־סאנדראוויטש האט א באמבע צוריסען!

— וואו? ווען?

— מען דערציילט, אז ביים קרעמל, איך בין נישט ווייט פון דארטען דורכ־געפאהרען.

א געוואלדיגע געשעהעניש! דער דראש־קאזש עסט זיך איין און מיר מיט די אויגען און ווינקט צו מיר לוסטיגע מיט אויג, דערוועהענדיג, אז איך האב אפילו קיין טרעהר נישט ארויסגעלאזען אויף דעם.

— מ'זאגט, אז אויף פוצלער!

— ווער האט דאס אבער געטון? ווער איז דער אטענטאטאר?

— דאס ווייס איך אליין נישט. מיש־מעות, אז דאס האבען די סטודענטען זיך מיט איהם אפגערעכענט. ערשט מיט א שעה צוריק איז עס געשעהן!

ווען איך בין געקומען אהיים, האבען שוין אלע פון מיין הויזגעזינד געוואוסט פון אויפרוים. עמיצער האט אין טעלע־פאן דערצעהלט וועגען אויפרוים.

זיצען מיר אזוי, טרינקען טיי און רע־דען ארום די געשעהענישען. עס וועלען זיכער זיין רעוויזיעס, דארף מען בע־צייטענס צונויפנעמען די טריפה־זאכען, די דרוק־מאשינקע און נאך אנדערע זא־כען.

אטוואס שפעטער איז אריינגעקומען מיין גאסט ניקאלאי איוואנאוויטש. האט זיך געזעצט צום טיש טרינקען טיי. איך גיב איהם א פרעג, צי ווייס ער פון דעם אויפרוים, ענטפערט ער מיר קאלטבלוטיג, אז ער הערט דאס ערשט פון מיין מויל.

מיין גאסט עסט זיך געשמאק זיין אווענד־ברויט און ווייזט נישט ארויס קיין ברעקעל סימן פון אויפרעגונג, אדער נערוועזיטעט. ער זיצט שטיל, ווי נישט איהם מיינט מען דאס, פרעגט זיך אפילו נישט, ווי אזוי דאס איז געשעהן.

ער האט נאך אזוי זיך א פרעג געטאן:

— נו, און דער אטענטאטאר איז פערהאלטען, אדער ענטלאפען?

— ניין, ער איז ארעסטירט און איז שטארק פערוואונדעט.

מיין גאסט האט אויף א רגע אפגע־דרייט דאס פנים פון ליכט. איך בעמ־ערק, ווי ביי איהם שפרינגט איהם דער מוסקול פון געזיכט. אבער גארנישט. ער האט זיך באלד פערריכטעט, טרינקט זיך רוהיג זיין טיי און הערט זיך צו צום גע־שפרעך ביים טיש. קיין כר האט ער יע־נעם אווענד ביים טיש נישט פער־בראכט, ער איז אוועק באלד זיך לייגען אבריהען אין קאבינעט אויפ'ן דיוואן.

ערשט אין 5 יאהר ארום, האב איך זיך דערוואוסט, אז ער איז געווען איי־נער פון די דריי, וואס האבען געהיימט דעם גרויספירשט סערגיי אלעקסאנדרא־וויטש. אלע דריי טעראריסטען זענען (דורך אזעפ'ן) פערטייט געווען צו שטעהן אויף שמירה ביי די דריי טויע־רען פון קרעמל.

ביי איין טויער איז געשטאנען מיט א באמבע אין דער האנד קאליאיעוו, ביים צווייטען טויער — סאוויקאוו און ביים דריטען טויער איז געשטאנען מיט א באמבע מיין געהיימניספילער קווארטי־ראנט, פיאטר אלעקסאנדראוויטש קולי־קאווסקי. דער גרויספירשט סערגיי אלעקסאנדראוויטש איז גראד אנגעקו־מען דורך דעם ערשטען טויער, וואו קאליאיעוו האט א שלידער געטון זיין באמבע.

עס האבען זיך אנגעהויבען פאר אונז טעג פון קלאפאט און ארבייט. די דריי־אפאראטען האבען נישט אויפגעהערט צו ארבייטען. קאליאיעוו'ס אדוואקאטען האבען געבראכט פון תפיסה זיינע בריוו צו חברים, זיינע לידער.

(דאס ווייטערע קומט)

אין קאמף פאר א דאך איבער'ן קאפ

דאס די"ה-געלט מוז פערקלענערט ווערען!

עס איז געווען א צייט מיט איינינגע יאהר צוריק, ווען די רעגירונג האט קאקעטירט מיט די הויז-ווירטע. עס זענען דאן ארויסגערוקט געווארען די „בעריהמטע" פראיעקטען וועגן שאפען אין פוילען אויף א קינסטליכען אופן א בוי-בעוועגונג, כדי אזוי ארום צו שליסען דעם דירה-מאנגעל, וועלכער האט געהערשט אין מאנכע גרעסערע גרעסערע שטעט, אבער גלייכצייטיג האבען דערפון געזאלט אויך אביסעל פראפיטירען אזוי צו זאגען די אינקא-פענטען" פון נייעם בוי-שטייער — די בעלי-בתים.

די דאזיגע משונה'דיגע פראיעקטען האבען דאן אנגעטראפען אויף א מעכטיגען ווידערשטאנד מצד דעם גרעסטען טייל בירגער און זיי זענען איינגעווארפען געווארען אין קבר.

זינט דאן האבען זיך די לעבענס-באדינגונגען בעדייטענד פערגרעסערט, די בירגער זענען פעראָרימט געווארען ביז'ן העכסטען גראד. פערשטעהט זיך, אז אין רעזולטאט האבען זיך אויפ'ן פאדעגרונט ארויסגערוקט גאנץ אנדערע פאדערונגען.

דער וואוינונגס-דעקרעט, וועלכער איז ארויסגעגעבען געווארען, כדי צו זיכערן פאר הונדערטער טויזענדער מענשען א דאך איבערן קאפ, האט נישט קוקענדיג אויף אלע פראטעסטען פון די הויז בעזיצער, געשאפען פאר זיי גאנץ גינסטיגע באדינגונגען. דאס פאר'מלחמה'דיגע דירה-געלד איז איינגעפיהרט געווארען בהדרגה און ס'איז ביסלעכווייז פערגרעסערט געווארען, ביז עס האט דערגרייכט די גאנצע הונדערט פראצענט און איז געווארען א סטאבילע ציפער.

עס זענען אוועק יאהרען און היינט שטעהען מיר פאר א נייער סיטואציע: מיליאנען בירגער זענען אין פערלויף פון די לעצטע יאהרען פולשטענדיג פעראָרימט געווארען און דארפען אנקומען צו געזעלשאפטליכע אונטערשטיצונגען, די רעשט בירגער, כמעט אלע אהן אויסנאהם זענען געצוואונגען געווארען גאנץ בעדייטענד צו רעדוצירען זייער לעבענס-שטייגער, אפטמאל זיך אפצוזאגען פון עלעמענטארע זאכען, כדי דורכצוהאלטען די שווערע צייטען.

אין די אונטערנעהמונגען, סיי פריוואטע סיי קאמונאלע און מלוכה'שע, ווערען כסדר רעדוצירט די פענסיעס. און אזוי ארום ווערט יעדען חודש מעהר אדער ווייניגער רעדוצירט דער לעבענס-ניווא פון בירגער. אפילו די מלוכה, וועלכע איז א גרויסער נצרך, מוז אונטערן דרוק פון די ניי-געשאפענע באדינגונגען מכנים זיין צו פער-קלענערן געוויסע עסענטליכע אפצאה-לונגען. אזוי רעדט מען לעצטענס ואהר שטארק וועגען רעדוצירען דעם פאסט- בהון-טאריף א. א. איין זאך איז נאר געבליבען סטאביל, ווי שטענס אגג' „אייבינער ווערט" — דאס איז דירה-געלד.

דאס איבערלאזען דירה-געלד אין דער „אומבעריהרטער" הויך שאפט בלי ש'ום ספק א געוואלדיגע פערשיפונג פון דער ווירטשאפטליכער אומגלייכקייט צווישען די בעזונדערע שיכטען פון דער בעפעלקערונג און אין רעזולטאט אויך א זעהר נישט געזונטע סאציאלע אט-מאספער.

אויב די הויך פון דירה-געלד זאל בלייבען אונפערענדערט, וועט דער בירגער אין דער נאהענטסטער צוקונפט דארפען אויפקונדיגען זיין גאנ-צע הכנסה דעם הויז-בעזיצער און אליין אנקומען צו געזעלשאפטליכע אונטער-שטיצונג.

די קאטאסטראפאלע סיטואציע פא-דערט, אז די פרייזען פון אלץ, וואס געהט אריין אין מענשליכען געברויך, זאלען זיך אויסגלייכען כדי צו שאפען לעבענס-מעגליכקייטען ביי די געגע-בענע באדינגונגען.

די אקציע פון די לאקאטארען-פער-באנדען פון דער פוילישער רעפובליק מוז בענייט ווערען מיט דער גאנצער קראפט און ענערגיע אויפ'ן געביט פון פערקלענערן דאס דירה-געלד.

דער קאמף מוז געפיהרט ווערען אונטער דער לאזונג פון סאציאל-ווירט-שאפטליכער גלייכבערעכטיגונג פון אלע שיכטען פון דער בעפעלקערונג.

לאקאטאר.

גרויסע פערזאמלונג אין לאקאטארען-פעראיין

פאראדנונג צו פערבילינגערן דירה-געלד, עלעקטרי', גאז און טראמוויי און אפצושטעלען עקסמיסיעס ביי אלע ארבייטסלאזע און פרנסה'לאזע

(—) עהערנגלטע איז אין לאקאל פון שטאט-ראט פארגעקומען די יעהר-ליכע פערזאמלונג פון לאקאטארען-פער-איין אינטערן פארזיץ פון אדוו. הארט-מאן.

פון בעריכט איז צו זעהן, אז דער פעראיין צעהלט איצט 4,500 מיטגלידער און ער ענטוויקעלט אין די לעצטע יאה-רען א לעבהאפטע טעטיגקייט.

נאך די וואהלען פון א נייער פער-וואלטונג מיט י. ק. אירבאך בראש איז אנגענומען געווארען פאלגענדע רעזאלו-ציע:

צוליב'ן דויערנדען ווירטשאפטליכען קריזיס, וואס האט גורם געווען א גרויסע פעראָרימונג פון די ברייטע לאקאטארען - קרייזען, פאדערן די פער-זאמעלטע צו נאוועליזירען דאס געזעץ וועגען לאקאטארען-שוץ אין דער ריכ-טונג, אז דאס דירה-געלד זאל פער-קלענערט ווערען מיט 25 פראצ. און אין די נייע וואוינונגען מיט 40 פראצ-צענט.

2) דער טערמין פון צאהלען דירה-געלד זאל איבערגערוקט ווערען אויפ'ן סוף פון קווארטאל (הודש) „ודאלג".

3) אויב די זעלבסטפערוואלטונג אנער-קענט, אז א געוויסער בנין איז מעהר נישט אויף וואוינונגען, דארפען די לא-קאטארען וועגען דעם אינפארמירט ווע-רען לכל הפחות מיט 3 חדשים פריהער, דערביי דארף די זעלבסטפערוואלטונג די לאקאטארען געבען אנדערע דירות.

4) אז דער געזעץ וועגען לאקאטארען שוץ זאל ארומנעמען אלע הייזער, אויך די נייע.

5) אויב א לאקאטאר פערלאזט פריי-ווילינג צי געצוואונגענערהייט זיין דירה זאל דער סובלאקאטאר ווייטער האבען רעכט אויף דער דירה.

6) דער דעקרעט וועגען אפשטעלען עקסמיסיעס זאל אויסגעברייטערט ווע-רען אויך אויף סתם ארבייטסלאזע און פרנסה'לאזע, וואס זענען נישט רעגיס-טרירט אין „זופ". ארבייטסלאזע וואס געניסען שוין 18 חדשים פון שטיצע דארף געשאנקען ווערען דאס פערלעגענע דירה געלד.

7) פאדערן צו פערבילינערן די פרייזען פון די ארטיקלען פון עפענטליכען געברויך, צווישען אנדערן עלעקטריש-ליכט זאל פערקלענערט ווערען מיט 30 פראצענט. 1 קילאוואט דארף קאסטען העכסטענס 50 גראשען אפשאפען דעם אפצאהל פאר לימשניקס, איבערריקען דעם צאהלונגס-טערמין פאר עלעקטרי-שען שטראם אויף 1 חודש, פערקלע-נערן דעם פרייז פון טראמוויי-בילעטען, איינפיהרען דעם אזוי גערופענעם סא-ציאלען טאריף און, אז דער טראמוויי בילעט זאל גילטען אין די גרענעצען פון גרויס לאדז אהן בעזונדערן אפ-צאהל. אפשאפען דעם אפצאהל און דער גאזאווניע און דער הויך פון 1 זל. א חודש אויף אדמיניסטראציע - רוצאות און פערקלענערן דעם אפצאהל פאר'ן גאזאמעטער מיט 30 פראצ.

אויפפאדערן די נייע פערוואלטונג איינצושטעלען ענערגישע שריט, כדי ענדגילטיג צו צענטראליזירען די לאקא-טארען בעוועגונג אין פוילען.

ווייטער פאדערט די פערזאמלונג, אז עס זאלען דורכגעפיהרט ווערען נייע וואהלען אין „אושאנר ראזיעמטשי") שיד-אמט פאר דירות, מחמת איניגע לאוניקעס זענען אליין הויז-בעזיצער און קענען נישט ווי געהעריג פערטרע-טען די אינטערעסען פון די לאקאטא-רען. די פערזאמלונג פאדערט אויך עס זאל בעזייטיגט ווערען די פארמאליס-טיק און דער וואוינונגס-אינספעקציע.

ביז איצט זענען אין לאדז געזאמעלט געווארען 16 טויזענד אונטערשריפטען אויפ'ן ממאריאל צו דער רעגירונג וועגען פערבילינערן דאס דירה-געלד.

מיט א האק איבער'ן קאפ

נקמה פון אן' וועקנטפארפענע „קאכאנקע"

(§) מיט איניגע חדשים צוריק האט קאזימיעזש מאטושאק (לימאנאווסקי 76) זיך בעקענט מיט וולאדיסלאווא אוטשארעק און ווי דער סדר-עולם איז האט זיך צווישען זיי פערבינדען א הייסע ליבע און באלד האט די אוטשארעק זיך אריינגעצויגען צו מאטושאק'ן אין שטוב און מען האט געלעבט „נא וויארע".

מיט איניגע טעג צוריק האט מאטו-שאק זיך בעקענט מיט א צווייטע פרוי צוליב דעם האט ער די אוטשארעק גיט אנגע'מקלט און זי ארויסגעווארפען פון שטוב.

די אוטשארעק האט בעשלאסען זיך נוקם צו זיין און איהר עוו. געליבטען. צוליב דעם האט זי זיך גענומען צו הילף איהר ברודער יאן. ביידע האבען געלאקערט מאטושאק'ן אפגעווארט אויף די ברייטער גאס און ווען מאטושאק איז ארויסגעגאנגען פון טויער נומער 14 האט די אוטשארעק איהם דערלאנגט מיט א האק איבער'ן קאפ און דאס ברודער'ל האט „צוגעהאלפען" מיט א מעסער און זיין.

צום שווער פערוואונדעטען מאטו-שאק איז ארויסגערופען געווארען די נייטע-הילף, וועלכע האט איהם און א שווערען צושטאנד אפגעפירט אין שפי-טאל. פאליציי האט דאס פארל ארעס-טירט.

קאנכום צום נייעם שול-סעזאן

מיט'ן אנהויב פון נייעם שול-יאהר האט די דירעקציע פון איניגע וואוינ-הייזער אין אונזער שטאט „קאנכום" ביי דער „ווידז. מאנופאקטור" צוגעגרייט א גרויסען אויסוואהל פון שול-מונדירען, שול-שירצן, שיך, טארניסטער'ס, טעטשקעס א. ז. וו. אלע איבריגע אפטיילונ-גען זענען אויך פערזעהן צום קומענדען סעזאן מיט א גרויסען אויסוואהל סחורות.

זונטאג'דיגע געשלעגן

(§) אויף היפאטעטשנא גאס איז צו-שטאנען געקומען דער 20-יעהריגער עדמונד קין; אויף טאמאראווע איז שווער פערוואונדעט געווארען דער 42 יעהריגער סטעפאן פלאמשקאווסקי. ביי-דע פערוואונדעטע זענען אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל.

„מלחמה" צוליב קינדער

(§) אויף וויסוקא 8 האט געקומען ארויסגעבראכען א „מלחמה" צווישען די שכנים וואלאנסקא און טראיאנאווסקי, דאס צוליב דעם, וואס וואלאנסקי'ס א קינד האט מיט א טאג פריהער צושלא-גען טראיאנאווסקי'ס א קינד. דער לעצ-טער איז דערפון אזוי אויפגעבראכט געווארען, אז ער האט וואלאנסקי'ן צו-מקל'ט און מ'דאט צו איהם גענוזט א-רויסרופען די נייטע-הילף. פאליציי האט צונויפגעשטעלט א פראטאקאל.

Dr. med.
J. SCHLOSSER
כירורג
נארוטאוויטשגאס 4, טעל. 122-16
בעמט אן טעגליך צווישן 4 און 7 אוו.

אלע איינצעלהייטען

וועגען אונזער גרויסער עקסקורסיע קיין ארץ-ישראל

די ארץ ישראל-עקסקורסיע פון „לאדזער טאגעבלאט" צייכענט זיך אויס פון אלע אנדערע דערמיט, וואס זי ווערט דורך אונז ארגאניזירט געמיינזאם מיט דער פראמינענטער וועלט-בעריהמ-טער אינטערנאציאנאלע רייזע- און טו-ריסטען ארגאניזאציע „וואגאן-לי-קוק" וואו עס ארבייטען מיט די בעסטע פאכ-לייט אויפ'ן געביט פון עקסקורסיעס און רייזעס און דאס גיט די גאראנטיע, אז אונזער עקסקורסיע קען א"י ווערט זיין די פיינסטע, סאלידסטע און אמבעס-טען ארגאניזירטע. — דאס וועט זיין א לוקסוס-רייזע מיט אלע מעגליכע בע-קוועמליכקייטען. אויף דער באהן — אין עלעגאנטע פולמאן-וואגאנעס, אויפ'ן ים — מיט א פרעכטיגען לוקסוס-דאמפער פון 22.000 טאן.

די עקסקורסיע וועט אפפאהרען פון לאדז, מיטוואך, דעם 14-טען סעפטעמ-בער ה. י. כדי אלע עקסקורסאנטען זאלען קענען דורכמאכען די רייזע פון לאדז קיין נעאפאל ביז פרייטאג און אויסמיידען וועלכען עס איז חלול-שבת. דעם שבת'דיגען טאג וועלען די עקס-קורסיאנטען פערברענגען און הערליכען נעאפאל.

די „לאדזער טאגעבלאט"-עקסקורסיע וועט דויערן פון 14-טען סעפטעמבער ביז'ן 25-טען אקטאבער און וועט געהן מיט'ן עקספרעס-צוג דירעקט פון לאדז איבער ווין, ווענעדיג, רוים, ביז'ן וואונדערבארען פארט נעאפאל און דאן מיט'ן גרויסען ערשטקלאסיגען איטאל-יענישען לוקסוס-דאמפער „וואולקאניא" (22.000 טאן) איבער פירעאוס, אטען קיין חיפה. פון חיפה אויף דער באהן קיין תל-אביב.

די רייזע קומט פאר מיט דער באהן אין שיף דריטע קלאס. די עקסקורסאנ-טען פון 3-טער קלאס בעקומען אויף דער שיף א ריין זויבער בעט אין א קא-בינע צו 2 און 4 פערזאן. 5 מאל אין טאג גוט עסען פון א כשר'ער קיך דער-רונטער דריי הויפט-מאלצייטען.

די פאסאזשירע פון 3. קלאס וועלען אויפ'ן שיף האבען די מעגליכקייט צו בעזוכען אויך די 1. און 2. קלאס.

יעדער עקסקורסיאנט קען מיטנעמען געפעק אויף דער באהן ביז 30 קילא, אויף דער שיף — ביז 100 קילא, אהן צוצאהלונג.

פאר די דאזיגע מערקווירדיגע-אינטע-רעסאנטע, גרויסע, בעקוועמע און א-נגענעהמע רייזע צאהלען אונזערע לעזער? ס"ה 8.40 זל. אהין און צוריק אריינ-גערעכענט שוין פאר'ן אויסלענדישען פאס און ענגלישע וויזע אויף 3 חדשים ווי אויך די הוצאות ביים איין- און אויסשיפען.

אלע רייזע-פארמאליטעטען פון פאס וויזע און רעסגלייכען ווערען ערלעדיגט דורך אונז.

יעדער איינער פון 18 יאהר אן, יונגע-מאן אדער מיידעל האט איצט די מעג-ליכקייט צו פאהרען קיין ארץ ישראל בעקוועם, אנגענעהם און פאר א זעהר ביליגען פרייז. מ'דארף נאר צושטעלען:

1) א פאס (ראוואוד אסאביסטי) מיט בעשטעטיגטער פוילישער בירגער-שאפט;

2) מעטער (ביז 48 יאהר) אויף 6 מיליטעריש-ביכעל;

3) 4 גיטע פאטאגראפיעס.

די איינשרייבונגען צו דער עקסקורסיע ווערען געשלאסען היינטיגע וואך. די וואס ווילען אלזא, האבען די זעלטענע געלעגענהייט צו קענען פערברענגען ראש-השנה, יום-כפור און סוכות אין ארץ ישראל, דארפען נישט צענערן און וואס צייטליכער איינשרייבען זיך אין „לאדזער טאגעבלאט".

אנמעלדונגען ווערען אנגענומען אין אונזער אדמיניסטראציע, פיעטריקאווער 16 פון 10 אזייגער פריה ביז 10 אין אוונט. דא ווערען אויך געגעבען ער-קלעהרונגען אויף אלערליי אנפראגען.

פערלאג
„לאדזער טאגעבלאט"

פאר זיצן נאך 12 אין א לאקאל

מאגיסטראט מאהנט אויס די 50-ער גר.

(ב) אין צוזאמענהאנג מיט דער נייער פעראָרדנונג וועגען הילף פאר די אר-בייטסלאזע, האט דער מאגיסטראט אויס געפאדערט די בעזיצער פון די צוקער-ניעס, קאוויען, רעסטאראנען און בילארד הייזער צו נעמען צו 50 גר. פון יעדען נאכט-גאס (נאך זייגער 12).

צו דעם וועק וועט דער מאגיסטראט שיקען קאנטראלערען אין די דערמאנטע עפענטליכע לאקאלען, כדי זיך איבער-צייגען צי דער אפצאהל ווערט גענומען, אין נעגענפאל וועלען די איינגענטימער ווערען בעשטראפט.

זעלבסטמארד

פון א ארבייטסלאזען

(§) אין טויער פון הויז אויף פיל-סודסקי גאס 70 האט זיך פער'סמ'ט דער 36 יעהריגער ארבייטסלאזער הענ-ריק ווידזילינסקי. ער איז אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל.

כאינער שעכט-הויז

איז ווייטער טעטיג

אין צוזאמענהאנג מיט דער ידיעה אין „לאדזער טאגעבלאט" ווערען מיר אינפארמירט, אז דאס כאינער שעכט-הויז איז ווייטער טעטיג, ווי ביז איצט.

שרפה אין א קאנסערווען-פאבריק

(§) אין דער קאנסערווען פאבריק „אטלאנטידא" אויף אננא גאס 26 האט אויסגעבראכען א שרפה צוליב א פעהלערהאפטען קוימען. דער שאדען איז נישט קיין גרויסער.

—:§:—

„קאמוניסטישער יוגנד-טאג"

אדורך איין לאדז רוהיג

(§) אויף נעכטען איז דורך די קא-מוניסטען געווען בעשטימט א קאמוניס-טישער „יוגנטר-טאג".

צוליב דעם האט פאליציי ארויסגע-שיקט גרויסע פאטרולען איבער דער שטאט. אויף שיבלער'ס מארק האט מען פונאנדערגעשפרייט קאמוניסטישע פרא-קלאמאציעס און 5 פערזאן זענען ארעס-טירט געווארען. ווייטער איז אין שטאט די רוהה אין שטאט נישט געשטערט גע-ווארען.

—:§:—

וועגען דער געפאלענער לאדזער האנדעלס-באנק

קרעדיטארען ווילען זיך פערזיכערן אויפ'ן פאל פון ליקווידאציע

(א) אין צוזאמענהאנג מיט דער לעצ-טער ערקלערונג פון איינעם פון די מיטגלידער פון דער לאדזער האנדעלס-באנק האבען די קרעדיטארען די טעג אפגעהאלטען א בעראטונג, כדי צו פער-זיכערן זיך אין פאל פון א ליקווידא-ציע.

—:§:—

ליבע און קייטן

גרויסער סענסאציאנעלער ראמאן פון דער נאהנטער פערגאנגענהייט

(7-טע פארטזעצונג)

וואס האט זי געקענט טון? האט זי בעדארפט ארויס-ווארפען אויף דער גאס איהר איינציגע טאכטער?

נישט האבענדיג קיין אויסוועג, האט זי שלום געשלא-סען מיט דעם גורל און האט געהייסען, איך זאל דיך ברענגען צו איהר. און ווען דו האסט זיך געפינען נעבען איהר, האט זי געזאגט:

— שימאן ליובאר! איהר האט צוגענומען דאס הארץ פון מיין טאכטער, וואס איז מיין איינציג פערמעגען. איך ווייס נישט, צי איהר זענט אומשטאנד זי אזוי ליב צו הא-בען, ווי זי איך, אויב איהר ווילט זי מאכען גליקליך, מוזט איהר אוועקווארפען אייער פאך. מיר וועלען זיך בא-זעצען אין ניו-יארק.

דארט וועלען מיר וואוינען, וויל דארט, מיין איך, וועט איך קיינער נישט קענען. אויב איהר וועט אוועק-ווארפען אייער קעלהאפטע בעשעפטיגונג, וועט די פאליציי אייך אויפהערען צו פערפאלגען.

און ווען איך וועל אין א געהיימער צייט ארום זיך איבערציינגען, אז איהר זענט ווערט מיין טאכטער און מיינע איהר גליק, דאן וועט איהר זיך קענען פערבינדען און איך וועל אייך אויך גליקליך מאכען, אזוי גליקליך מאכען, וואס איהר קענט אפילו נישט חלומ'ען.

פרעגט מיך נישט, ווי אזוי, ווייל איך וועלט אייך איצט נישט געקענט ענטפערן דערויף.

איך האב נישט קיין שום טערמעגען, איך פערדין א ביסל, וויפיל איך דארף האבען צום לעבען. איך קען אייך נישט געבען גארנישט קיין גדן אין געלד, אבער איך בעזיץ א ווערטפולען אוצר, וואס איך האב ביז-איצט זארג-פעלטיג אפגעהיטען.

פרעגט מיך נישט, ווי אזוי דער דאזיגער אוצר קומט אין מיינע הענט, פארשט מיך נישט, ווייל שוין איצט וועלט איך אייך נישט געקענט ענטפערן.

און איצט זאגט, ווילט איהר ברענגען גליק מיין טאכ-טער און איך זאל אייך בעטראכטען ווי איהר'ס א חתן.

די האסט דעמאלט געשוואוירען מיר צו פערשאפען גליק, אבער די צוקונפט האט גיך בעוויזען, אז דו האסט דיין שבועה נישט געהאלטען.

— דאס, וואס דו רעדסט איז נישט אזוי גוט פאר מיר — האט ליובאר געזאגט און האט א ציה-געטון א וואנ-סע. — אבער איך הער דיך און דערמיין וועל איך דיר גארנישט ענטפערן.

די יונגע פרוי האט א שווערען זיפץ געטון און האט ווייטער דערציילט.

— אויפ'ן צווייטען טאג זענען מיר שוין געווען זעהר נאהנט און באלד האבען מיר געפייערט אונזער חתונה.

איך האב בעקומען א שריפטליכען דאקומענט. איך האב איהם מיטגענומען. איך מיין, אז נישט-לאנג און דער דאקומענט וועט מיר נויטיג זיין.

לוציא האט נישט בעמערקט דעם בייזען בליק, וואס ליובאר האט אויף איהר געווארפען.

זי האט איצט נישט געלעגט קיין אכט אויף איהם זי איז איינגעזונקען געווען פערנומען מיט איהרע זכרונות.

— גלייך נאך דער חתונה זענען מיר אוועק פון פילאדעלפיא און מיר האבען זיך בעזעצט אין ניו יארק.

דארט האבען מיר בעדוינגען א שעהנע וואוינונג און האבען געלעבט גליקליך.

— ער האט אויסגעזעהן, אז ער האט מיך שטארק ליב.

מיר האבען געלעבט ווי טויבען. קיינער האט נישט געהערט קיין שום שלעכט ווארט צווישען אונז.

מיין מוטער האט מיט צופרידענהייט זיך צוגעקוקט, ווי צופרידען מיר לעבען און זי האט אפט געזאגט צו מיר.

— יא, די ליבע צו דיר וועט איהם צובינדען צו דיר, איהם אויסבעסערן און ארויספיהרען אויף א גוטען וועג.

עס איז אוועק א יאהר. עס איז געווען די גליקליכ-סטע צייט פון אונזער לעבען.

— יא, ביזט גערעכט, עס איז באמת געווען א גליק-ליך יאהר — האט שימאן ליובאר געענטפערט — איך דער-מאן מיך מיט פרייד יענץ יאהר.

קאפיטעל 28

מאן און ווייב

עס האבען זיך דערנעהנטערט די חיגיליעס. איך האב צוזאמען מיט מיין מוטער אויסגעשטעלט א כאאינקע. די ליכט האבען זיך העל צוברענט.

שימאן ליובאר האט געברענגט מיר און מיין מוטער מתנות.

דורך דעם יאהר האט ער זיך געענדערט נישט צום דערקענען. ער האט געזוכט ארבייט און האט געפינען אין עפעס א פאבריק-קאנטאר. ער האט אפילו נישט גענומען קיין איבריג גרויסע פענסיע, אבער פאר דעם אפגעשפאר-טען געלד האט ער אונז געברענגט מתנות, וואס האט אונז זעהר דערפרעהט.

אין די חיגיליעס האט מיין מוטער ארויפגעלעגט מיין האנט אויף ליובאר'ס האנט און האט געזאגט:

— מיין זוהן! עס איז געקומען די מינוט, ווען דו דארפסט קריגען גדן.

דו האסט געוואונען מיין גאנץ צוטרויען. דו האסט זיך מיט'ן גאנצען הארצען צוגעבונדען צו דיין יונגער פרוי און אויך פאר מיר האסטו בעהאלטען א ביסעל פריינד-ליכקייט. מיט איין ווארט, איך בין פעסט איבערצייגט, אז אונזער פאמיליען-לעבען וועט ווייטער אנטוויקלען אין גליק און אין שלום-בית. און דעריבער וויל איך דיר איבערגע-בען אן אוצר. וועגען וועלכען איך האב געטראכט, און וועל-כער דארף אייך ביידע גליקליך מאכען.

דו ערווארטעסט א ודאי, אז איך וועל געבען א שאנק און דיר געבען געלד און צירונג. אבער ווי איך האב שוין איינמאל געזאגט, מיין איך דא נישט קיין שום פער-מעגען. דאס איז דער ריינער אמת.

נישט געקוקט אויף דעם, וועל איך דיך היינט מאכען רייך, מאכטיג און גליקליך.

הערט אויס, מיינע קינדער. איך טראג א געהיים-ניש, וואס איז ווערט זעהר א סך, און דו ביזט דאס ווער, וואס דארפסט דאס דאזיגע געהיימניש בעקומען.

פארטזעצונג קומט

פון ספארט-לעבן

פוטבאל

מייסטערשאפטס-קאמפען פון דער „ליגע"

„ל.ק.ס." רעמיזירט מיט „טשארני" 1:1

נאך א לענגערער הפסקה איז געבליבן פארגעקומען א ליגע-מעטש, וועלכער האט פארזאמעלט א עולם פון קרוב 3000 מאן.

דער מעטש איז געווען אינטערעסאנט און געפירט און א שנעלן טעמפא, כאטש טעכניש איז ער געשטאנען אויף א נידריגער מדרגה. מיט גרויס אמביציע האט געקעמפט די לעמבערגער מאנשאפט, וועלכע איז בעדראהט ארויסצופאלן פון דער „ליגא".

„ל.ק.ס." האט געשפילט שוואך.

ביז דער פויזע האט מעהר פון שפיל „ל.ק.ס." דער אויסגעצייכנטער טויער-מאן פון די געסט פארטיידיגט זיין טויער מיט מזל.

נאך דער פויזע דערצילט „טשארני" א טויער אין דער 13 מינוט. די געסט ווילען דערהאלטען דעם רעזולטאט און שפילען דעפענסיוו. 10 מינוט פאר'ן סוף גלייכט דורקא אויס דעם רעזולטאט פון א פרעי-שטויס.

ריכטער ה' מארטשעווסקי.

זיבען נייע וועלט-רעקארדן אין 75 מינוט

דער ענגלענדער פאבע האט אדורכגעמאכט דעם שטח פון 10 ענגלישע מייל אין 74 מינוט. דערמיט האט ער געשלאגען זיבען נייע וועלט-רעקארדען, מחמת אין 4, 5, 6, 7, 8, 9 און 10 מייל האט ער אלץ געשלאגען נייע רעקארדען.

דער שטייער-וועלט-מייסטער

אויף די וועלט-מייסטערשאפטען פון די ראוועריסטען אין רוים איז אלס שטייער-וועלט-מייסטער געקרוינט געווארען דער פראנצויז פ ע י ל ע ר.

„קראקאוויא" (קראקא) — „ווויסלא" (קראקא) 0:3

„פאגאן" (לעמבערג) — „לעגיא" (ווארשא) 0:0

„ווארשאוויאנקא" (ווארשא) — „רוד" (קאטאוויץ) 0:1

„ווארטא" (פויזען) — „גארבארני" (קראקא) 2:4

מייסטערשאפטס-קאמפען וועגען אריינגעהן אין דער „א" קלאס

שיינער נצחון פון „מכבי" אין קאליש

„מכבי" — „פראספנא" (1:0)

דער נעכטיגער מעטש אין קאליש צווישען דער דארטיגער שטארקער מאנשאפט „פראספנא" און לאדזער „מכבי" וועגען אריינגעהן אין דער „א"-קלאס האט זיך פארענדיגט מיט א שיינעם נצחון פון דער יודישער מאנשאפט, וועלכע האט דערצילט דאס איינציגע טויער דורך שטניאק אין דער 18 מינוט אין דער ערשטער העלפט.

דער בעסטער ביי „מכבי" איז געווען דער טויערמאן פיינבערג, ביי „פראספנא" בערנשטיין.

„מכבי" האט די גרעסטע שאנסען א דאנק דעם נצחון אריינצוגעהן אין דער „א" קלאס.

ריכטער ה' פוטש — גוט.

„קרושע ענדע" (פאביאניץ) — „לעביא" (טאמאשאוו) 1:1

קאמפען וועגען אריינגעהן אין דער „ליגא"

„ל.ט.ס.ג." (לאדז) — „גוויאזדא" (ווארשא) 0:3

„לעגיא" (פויזען) — „פאלאניא" (בידגאשטש) 1:6

„ז.ק.צ." (קאטאוויץ) — „ווארטא" (זאוויערטשע) 2:6

„פאלאניא" (פשעמישל) — „השמונאי" (ראווע) 0:8

„1 לעגיאנען פ." (ווילנא) — „4 דיאו" 7:

פריינדשאפטס-מעטשען

שבת איז אויף „טור"-פלאץ פארגעקומען א „בליץ"-טורנע מיט'ן אנטייל פון „שטערן", „טור", „ירדן" און „הורגאן". דער לעצטער איז ארויס אלס זיגער. גוט האט געשפילט די ארבעטער-מאנשאפט „שטערן". די רעזולטאטען זענען געווען פאלגענדע:

„הורגאן" — „ירדן" 1:6

„טור" — „ירדן" 0:4

„הורגאן" — „טור" 0:1

„שטערן" — „הור יגאן" 0:0

וועלט-מייסטער פון ראוועריסטען

איז דער איטאליענער בינדא.

א נייער וועלט-רעקארד

לייכט-אטלעטיקער סעקסטאן האט געשלאגען א נייעם וועלט-רעקארד אין קויל-וואורף, דערגרייכענדיג 14–16 מ.

„שטערן" — „ירדן" 0:1

„טור" — „שטערן" 0:1

„הפועל" — „מארגענשטערן" 0:3

ספארט-שפילען

קויש-באל

„מכבי" (לאדז) — „אבסאלווענטען" (לאדז) 11:20

האזענא

„מכבי" (לאדז) — ס.ק.ס. (זגערזש) 8:6

„מכבי" (לאדז) — „ס.ק.ס." (לאדז) 0:3

ערשטער קלאנג-קינא אין לאדז „SPLENDID" נארוטאוויטשא 20

היינט און ווייטערע טעג! בערימטער אנסאמבל פון לוסטיג-אקראבאטען פון וועלט-רוהם אין דער גרויסער דראמע פון הינטער קוליסן-לעבען פון די צירקוסן — א. נ.:

בערימטע שטערן פון די אייראפעאישע עקראנען LIANA HAID און Karel Dichl, Wilch Rilla אין בעגלייטונג פון Oskar Marion

„ארענע פון ליידענשאפטן"

RAKIETA

איינציגע קלאנג-קינא אין גארטען

שענקעוויטשא 40, טעל. 22-141

היינט און ווייטערדיגע טעג!! דאס שענסטע קלאנג-קונסט-ווערק (פר. נצויזישע ווערסיע)

„בעשולדיגטע"

א. נ.:

אין די הויפט ראל:

GABY MORLAY, ADRè ROANNE

פארזיכטיג!

ג' דאמען און מענער!

דער קריזיס דריקט פון אלע זייטען אזוי, אז יעדער גראשן שפילט א גרויסע ראלע, און צו שאנד קאן מען דאך נישט גענן, דעריבער רעקאמענדיר איך אייך, מיינע ג' דאמען און מענער, א צו דעם צוועק האב איך צוגעגרייט א גרויסן אויסוואהל פון די נייעסטע פאסאנען און מאדערנסטע קאלירען

דאמען און מענער היטען

צו זעהר ביליגע פרייזען.

גלייכצייטיג ווערט אויך אנגענומען צו איבערפאסאנירן דאמען- און מענער-היטען פון גאר אלט אויף גאנצליך ניי און אלעס צו ביליגע פרייזען.

געדענקט די אדרעסן:

פערדער, זגערזשער 7

לוטאמירסקא 2, זגערזשער 20

א פעהיגער און הויפטערליכער יונגערמאן

מיט די בעסטע רעקאמענדאציעס זוכט א בעשעפטיגונג אויפ'ן קלענסטען געהאלט. עס קען אויך זיין אלס אינקאסענט אדער צו שלאפען אין א געשעפט. זיך ווענדען ווסכאדניא 27, וו. 24

טיול-גארדינען

מיט פילעי לעצטע מאדע פיהרט אויס ביליג בלייוויס. זאוואדזקא 27. לינקס 2-טער שטאק.

7-mio kl. szkoła powsz. pryw. № 19

אין דער בעוואוסטער 7-קל. שולע פון

א. עדעלשטיין סאלנא 9

ווערען אויפ'ן שול-יאהר 1932/33 אנגענומען שילער אין אלע קלאסען יעדען טאג פון 10–1 פארמ. און פון 3–7 אוו. אין דער שולע ווערט געלערנט א חוץ אלגעמיינע למודים, עברי, חומש רש"י, נ"ך, משניות שלחן ערוך און גמרא מיט תוספות דורך די בעסטע לעהרער און מלמדים. א ספעציעלע אכט ווערט געלייגט אויף יודישע געשיכטע און העברעאישע שפראך. די ערציהונג איז א שטרענג רעליגיעזע.

דאס לאקאל איז פערברייטערט, פריש רעמאנטירט און ס איז ערעפנט די 6-טע קלאס. די שילער ווערן פארגעברייט אין אלע יודישע גימנאזיעס.

בעמ.: אין פארבערייטונגס - קלאס (גן-ילדים) ווערען אנגענומען קינדער פון 5½ יאהר אן מיט הנחה-פרייזען.

לייטער: י. עדעלשטיין.

שלאסעריי-ארבייט פאר

וואוינונג

געשעפט

פאבריק

פיהרט אויס ביליג

J. REDER

קאנסטאנטינער 13.

שולע-שירצען!

מונדורקעס, קאסטיומען גימנאסטישע בעקמעס מען אמביליגסטען נאר אין דער פראצאוניע

י. בערגער

11-טער ליסטאפאד 22

בעשטעלונג ווערט אנגענומען אהן האנט-געלד פון ספרטרויטע וואהרע

2 זל. ארבייטס-לויז זל. 2

Sanatorjum „PALACE"

פאר דערוואקסענע און קינדער

אין כעלמי (הינטער לאדז)

נעמט אן ליידענע אויף אלערליי קראנקהייטען און רעקאנוואלעסצענטן, אויפזיכט פון דאקטוירים ספעציאליסטען. ערצליכע הילף, הייל-בעדער, טאראסען צו זון-לופט-בעדער, ווערענדעס פאר לעזעשאקעס, הייל-גימנאסטיק און אטעם, טעניס-שפיל און אנדערע פערווייליגונגען. לויפענד וואסער אין די צימערן. שיינע געגנד אין סאסנאווע וואלד

--- אידעעלע אבדוה-בעדינגונגען. ---

Dyrektor Dr. Rakowski

Dr. HALTRECHT

ספעציאליסט

פאר הויט און געשלעכטס-קראנקהייטען

פיעטריקאווער 10, טעל. 21-245

נעמט אן פון 8–11 פריה, פון 1–2 נאכמ. און פון 5 ביז 9 אוו. זונטאג פון 10 ביז 1 בייטאג.

פאר ארבייטסלאזע — לעטשניצע פרייזען

קויפט נור פון די 1-טע קוועלע

גרויסער אויסוואהל

שפאציר-וואגענס אייזען - ניקעל בעטען

מאטראצען „Patent" ספרענזשינעוו וויזימאטשקעס אמעריקאנער

צו בעקומען אין פאבריקס-לאגער

אין הויף „DOBROPOL" Łódź, Piotrkowska 73

Gimnazjum Żeńskie

Józefa ABA w Łodzi

Zielona 10, tel. 122-22

איינשרייבונגען פון קאנדידאטינס אין די I—IV אפטיילונגען פון דער פאלקס-שול, ווי אויך אין די I—VI גימנאזיאל-קלאסען נעמט אן דער סעקרעטאריאט פון 10 ביז 13.

אין די I און II אפטיילונגען ווערן אויך אנגענומען יונגלעך.

דירעקציע.

לאנג-יעהריגער געריכטס-סעקרעטאר

שרייבט און ערלעדיגט אלערליי

ביטעס, אנקלאגעס און קלאגעס, עס

ספעציאליסט אין מיליטער-ענינים ווי אויך אין שרייבען ביטעס פאר איינציגע שפייזערס (אפיעקאנסטווע)

שנעלער אויסקויף פון פאטענטען און רעגיסטראציע-קארטען אויפ'ן יאהר 1932

ב. מאן. פעטריקאווער 10

[illegible] ... 100% ... [illegible]

אנאנסען-פרייז: [illegible]

אבאנעמענטס-פרייז: [illegible]

Drukarnia Es. i M. Hamburskich. Łódź. Piotrkowska 16. Dzierżawca M. B. Wróbel

Odpowiedzialny Red.-wydawca L. [illegible]